

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

BRIHANMUMBAI MUNICIPAL CORPORATION

दृष्टिक्षेपात अर्थसंकल्पीय अंदाज

(महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे)

BUDGET ESTIMATES AT A GLANCE

(AS PREPARED BY THE MUNICIPAL COMMISSIONER)

2024-2025

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'A' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'अ' चा सारांश

Fund Code - 11-General Budget
निधी संकेतांक- ११ -सर्वसाधारण अर्थसंकल्प

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	10	Municipal Secretary Department	10.50	50.31	...	0.56	म.न.पा. सचिव खाते
2	11	Municipal Chief Auditor's Department	13.98	62.97	...	0.44	म.न.पा. मुख्य लेखा परीक्षक
3	12	Departments related to General Administration and Ward Management	179.71	1074.15	...	2067.94	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
4	13	Chief Accountant's Department (Finance/ Treasury)	1573.93	12714.96	21413.80	929.11	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
5	14	Labour Department	0.18	19.71	...	0.02	कामगार खाते
6	15	Public Relations Department	13.38	63.89	...	0.15	जनसंपर्क विभाग
7	16	Mumbai Municipal Security Force	1.71	260.59	...	19.10	मुंबई महानगरपालिका सुरक्षा दल
8	17	Civic Training Institute and Research Centre	0.70	26.32	...	7.60	नागरी प्रशिक्षण संस्था आणि संशोधन केंद्र
9	18	Information Technology Department	3.80	183.14	...	31.20	माहिती तंत्रज्ञान खाते
10	19	Enquiry Department	0.01	15.40	...	0.14	चौकशी खाते
11	20	Chief Safety officer Department	...	0.88	...	0.02	प्रमुख सुरक्षितता अधिकारी
12	21	Disaster Management Cell	9.02	44.71	...	6.50	आपत्कालीन व्यवस्थापन कक्ष
13	22	Coastal Road Project	235.35	7.92	...	2900.05	सागरी किनारा रस्ता प्रकल्प
14	23	Zoo	31.18	37.44	...	74.30	प्राणीसंग्रहालय
15	24	Assessor and Collector Department	15919.98	404.19	...	8.90	करनिर्धारक व संकलक खाते
16	25	Central Procurement Department	3.40	13.17	...	0.09	मध्यवर्ती खरेदी खाते
17	26	Chief Engineer Building Maintenance Department	8.43	45.64	6.00	87.32	प्रमुख अभियंता (इमारत परिरक्षण) खाते
18	27	Legal Department	5.77	65.00	...	0.05	विधी खाते
19	28	Election Department	52.61	128.46	...	0.20	निवडणूक खाते
20	29	Museum	0.43	3.00	...	5.10	संग्रहालय
21	30	Education Department	205.60	222.97	...	27.50	शिक्षण खाते
22	31	Solid Waste Management Dept.	460.50	3240.85	...	1453.00	घन कचरा व्यवस्थापन खाते
23	32	Transport Department	5.99	468.39	...	29.60	परिवहन खाते
24	33	Storm Water Drains Department	181.19	744.00	...	1930.00	पर्जन्य जलवाहिन्या खाते
25	34	Mechanical & Electrical Department	27.60	146.06	...	71.71	यांत्रिकी आणि विद्युत खाते
26	35	City Engineer's Department	99.76	277.95	15.00	651.00	नगर अभियंता खाते
27	36	Estate Department	30.03	14.82	...	36.00	मालमत्ता खाते
28	37	Development Plan Department	5800.04	80.47	...	800.00	विकास नियोजन खाते
29	38	Fire Brigade	328.22	457.99	...	232.00	अग्निशमन दल
30	39	License Department	324.49	104.44	...	1.10	अनुज्ञापन खाते
31	40	Shops & Establishment Department	2.25	26.69	...	0.05	दुकाने आणि आस्थापना खाते
32	41	Garden & Recreation (Garden)	220.70	262.84	...	166.45	उद्यान व मनोरंजन (उद्यान)
33	41	Garden & Recreation (Swimming Pool & Theatres)	51.76	36.46	...	12.05	उद्यान व मनोरंजन (जलतरण तलाव आणि नाटयगृह)
34	42	Markets Department	43.14	83.79	...	105.00	बाजार खाते
35	43	Deonar Abattoir	23.87	66.69	...	27.00	देवनार पशुवधगृह
36	44	Roads & Traffic Department	1427.07	1150.96	...	3200.00	रस्ते आणि वाहतुक खाते
37	45	Bridges Department	382.98	22.03	...	4830.00	पूल खाते
38	46	Municipal Printing Press	21.03	46.08	...	6.70	महानगरपालिका मुद्रणालय
		Total: Fund Code -11	27700.29	22675.33	21434.80	19717.95	:एकूण-निधी संकेतांक- ११

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'A' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'अ' चा सारांश

Fund Code - 12 - Health Budget
निधी संकेतांक - १२- आरोग्य अर्थसंकल्प

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	13	Chief Accountant's Dept (Finance/ Treasury)	0.02	0.55	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
2	26	Chief Engineer (Building Maintenance) Dept.	...	0.92	...	9.00	प्रमुख अभियंता (इमारत परिरक्षण) खाते
3	34	Mechanical & Electrical Department	...	...	...	121.00	यांत्रिकी आणि विद्युत खाते
4	35	Environment	8.77	10.37	...	31.40	पर्यावरण
5	47	Health Department	206.61	1519.52	...	395.60	आरोग्य खाते
6	61	King Edward Memorial Hospital	29.28	726.09	...	156.20	रा.ए.स्मा.रुग्णालय
7	62	Lokmanya Tilak Municipal General Hospital	22.50	602.11	...	159.50	लोकमान्य टिळक म.स. रुग्णालय
8	63	Bai Yamunabai L. Nair Charitable Hospital	16.65	466.89	...	120.10	बा.य.ल.नायर धर्मादाय रुग्णालय
9	64	Dr. Bhajekar Hospital	...	0.21	...	0.50	डॉ. भाजेकर रुग्णालय
10	65	Seth AJB Mun.Ear, Nose & Throat Hospital	0.37	22.67	...	1.70	सेठ एजेबी म.न.पा.कान, नाक व घसा रुग्णा.
11	66	Murli Deora Eye Hospital	0.23	12.31	...	2.30	मुरली देवरा नेत्र रुग्णालय
12	67	K.B. Bhabha Hospital, Kurla	2.71	88.63	...	14.30	के.बी.भाभा रुग्णालय, कुर्ला
13	68	K.B. Bhabha Hospital, Bandra	5.80	118.36	...	53.50	के.बी.भाभा रुग्णालय, बान्द्रे
14	69	Seth V.C. Gandhi & M.A. Vora Mun.Gen.Hospital, Rajawadi, Ghatkopar	3.43	149.94	...	12.40	सेठ व्ही.सी.गांधी आणि एम.ए.वोरा म.स.रुग्णालय, राजावाडी, घाटकोपर
15	70	Shri Harilal Bhagwati Mun.Gen.Hosp.Borivali	11.02	51.00	...	118.00	श्री. हरिलाल भगवती म.स.रुग्णालय
16	71	Smt.M.T.Agarwal MunHosp.,Mulund(W)	7.04	70.00	...	71.30	श्रीम.म.तु.अगरवाल, म.स.रुग्णालय, मुलुंड
17	72	Dr. R.N.Cooper Mun.Gen.Hosp.Vile Parle-W	5.24	208.76	...	60.20	डॉ. आर.एन.कूपर रुग्णालय,विलेपार्ले (प.)
18	73	Smt. D. M.Mehta Mun.Gen. Hosp., Chembur	0.60	22.16	...	3.80	श्रीमती. दि.मो.मेहता म. स.रुग्णालय, चेंबूर
19	74	V.N. Desai Mun. Gen.Hosp., Santacruz	1.75	78.22	...	5.80	व्ही.एन.देसाई म.स. रुग्णालय,सांतानुझ
20	75	M.W. Desai Mun.Gen.Hospital, Malad East	0.57	38.07	...	1.50	म.वा.देसाई म.स.रुग्णालय, मालाड (पूर्व)
21	76	S.V.D Savarkar Mun.Gen.Hosp.,Mulund (E)	0.54	34.07	...	0.83	स्वा.वि.दा.सावरकर म.स.रुग्णालय,मुलुंड (पू.)
22	77	Sant Muktabai Municipal General Hospital, Barve Nagar, Ghatkopar (West)	1.06	36.51	...	2.03	संत मुक्ताबाई महानगरपालिका सर्वसाधारण रुग्णालय, बर्वेनगर, घाटकोपर (पश्चिम)
23	78	S K Patil Municipal General Hospital - Malad	0.18	11.22	...	1.32	स.का.पाटील रुग्णालय, मालाड
24	79	Bharatratna Dr.Babasaheb Ambedkar Mun. Gen. Hospital, Kandivali	8.44	153.07	...	74.00	भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म.न.पा. सर्वसाधारण रुग्णालय,(कांदिवली)
25	80	Pt.Madan Mohan Malviya Mun. Gen. Hospital, Govandi	13.21	63.91	...	133.00	पंडित मदनमोहन मालविय शताब्दी रुग्णालय,(गोवंडी)
26	81	K. J.M.P. Mun. Hosp., Kannamwar Nagar	2.11	30.15	...	19.30	क्रां.म.ज्यो.फुले स.रुग्णा.,कनमवार नगर
27	82	Mun.Gen.Hosp, New Siddharth Nagar, Goregaon (W)	3.11	28.23	...	36.90	महानगरपालिका सर्वसाधारण रुग्णालय, न्यू सिध्दार्थ नगर, गोरेगाव (प.)
28	83	Kasturba Hospital	1.85	89.42	...	12.40	कस्तुरबा रुग्णालय
29	84	GTB Hospital	1.28	129.75	...	11.60	क्षयरोग रुग्णालय समूह
30	85	Acworth Leprosy Hospital	3.47	12.39	...	41.90	अँक्वर्थ कुष्ठरोग रुग्णालय
31	86	Gordhandas Sundardas Medical College	27.44	175.93	...	4.59	गो.सु.वैद्यकीय महाविद्यालय
32	87	Topiwala National Medical College	24.09	126.93	...	2.28	टोपीवाला राष्ट्रीय वैद्यकीय महाविद्यालय
33	88	Nair Hospital Dental College	6.09	53.84	...	19.54	नायर रुग्णालय दंत महाविद्यालय
34	89	Lokmanya Tilak Medical College	17.06	139.68	...	5.87	लोकमान्य टिळक वैद्यकीय महाविद्यालय
35	90	Hinduridaysamrat Balasaheb Thackray Trauma (Jogeshwari)	3.04	80.31	...	1.66	हिंदूहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे ट्रॉमा केअर रुग्णालय, (जोगेश्वरी)
36	91	Krantijyoti Savitribai Phule Hospital, Borivali (East)	0.67	43.70	...	2.67	क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले रुग्णालय, बोरीवली (पूर्व)
37	92	Hinduridaysamrat Balasaheb Thackray Medical College	14.21	65.49	...	8.58	हिंदूहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे वैद्यकीय महाविद्यालय
38	93	C.M.S. Peripheral Hospital	0.08	12.90	...	0.28	वैद्यकीय अधीक्षक कक्षांतर्गत रुग्णालये
		Total: Fund Code -12	450.52	5474.28	...	1716.85	एकूण-निधी संकेतांक- १२

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'A' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'अ' चा सारांश

Fund Code - 60-Provident Fund
निधी संकेतांक-६०-भविष्य निर्वाह निधी

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	13	Chief Accountant's Dept. (Finance/Treasury)	8.88	8.88	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
Total: Fund Code -60			8.88	8.88	...	...	:एकूण-निधी संकेतांक- ६०
Fund Code - 70-Pension Fund निधी संकेतांक-७०-निवृत्ती वेतन निधी							
1	13	Chief Accountant's Dept(Finance/ Treasury)	5561.00	5431.00	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
2	30	Education Department	...	130.00	...	...	शिक्षण खाते
Total:Fund Code -70			5561.00	5561.00	...	...	:एकूण-निधी संकेतांक-७०
Total : Budget-A (Fund Code-11,12,60 &70)			33720.69	33719.49	21434.80	21434.80	:एकूण-अर्थसंकल्प-अ (फंड-११,१२,६० व ७०)

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'B' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'ब' चा सारांश

Fund Code - 21-Improvement Schemes
निधी संकेतांक-२१-सुधार योजना

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	10	Municipal Secretary Department	...	0.41	...	...	म.न.पा. सचिव खाते
2	12	Departments related to General Administration and Ward Management	...	7.34	...	0.01	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
3	13	Chief Accountant's Dept. (Finance/ Treasury)	256.02	139.25	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
4	14	Labour Department	...	0.06	...	...	कामगार खाते
5	25	Central Procurement Dept	...	0.05	...	...	मध्यवर्ती खरेदी खाते
6	26	Chief Engineer Building Maintenance Department	6.44	2.16	...	74.80	प्रमुख अभियंता (इमारत परिरक्षण) खाते
7	27	Legal Department	...	0.53	...	...	विधी खाते
8	35	City Engineer's Department	21.59	99.72	...	270.46	नगर अभियंता खाते
9	36	Estate Department	91.17	125.70	550.00	...	मालमत्ता खाते
Total:Fund Code-21			375.22	375.22	550.00	345.27	:एकूण निधी संकेतांक- २१

Fund Code - 22-Slum Clearance
निधी संकेतांक-२२-गलिच्छ वस्ती निर्मूलन

1	12	Departments related to General Administration and Ward Management	...	0.50	...	...	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
2	13	Chief Accountant's Dept. (Finance/ Treasury)	5.59	...	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते(वित्त/ कोषागार)
3	35	City Engineer's Department	...	0.80	...	...	नगर अभियंता खाते
4	36	Estate Department	1.85	6.14	...	...	मालमत्ता खाते
Total:Fund Code-22			7.44	7.44	...	...	:एकूण- निधी संकेतांक-२२

Fund Code - 23-Slum Improvement
निधी संकेतांक-२३-गलिच्छ वस्ती सुधारणा

1	12	Departments related to General Administration and Ward Management	...	3.00	...	...	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
2	13	Chief Accountant's Department (Finance/ Treasury)	247.98	138.37	186.27	...	प्रमुख लेखापाल खाते(वित्त/ कोषागार)
3	31	Solid Waste Management Dept.	...	61.75	...	122.77	घन कचरा व्यवस्थापन खाते
4	35	City Engineer's Department	45.36	90.22	...	63.50	नगर अभियंता खाते
Total:Fund Code-23			293.34	293.34	186.27	186.27	:एकूण -निधी संकेतांक- २३
Grand Total-Budget-B (Fund Code- 21,22,23)			676.00	676.00	736.27	531.54	:एकूण-अर्थसंकल्प-ब (फंड २१,२२,२३)

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'E' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'ई' चा सारांश
FUND CODE - 30-Education Fund
निधी संकेतांक-३०-शिक्षण निधी

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	10	Municipal Secretary Department	0.11	0.18	...	...	म.न.पा. सचिव खाते
2	12	Departments related to General Administration and Ward Management	...	12.35	...	0.13	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
3	13	Chief Accountant's Dept (Finance/ Treasury)	2100.50	1072.74	330.19	0.03	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
4	24	Assessor and Collector Department	544.68	14.38	...	...	करनिर्धारक व संकलक खाते
5	30	Education Department	522.34	2067.98	...	308.70	शिक्षण खाते
6	34	Mechanical &Electrical Department	...	...	...	21.32	यांत्रिकी आणि विद्युत खाते
7	37	Development Plan Department	...	...	...	0.01	विकास नियोजन खाते
Total Fund Code-30			3167.63	3167.63	330.19	330.19	एकूण- निधी संकेतांक- ३०

SUMMARY OF BUDGET ESTIMATES-'G' अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'ग' चा सारांश
FUND CODE - 40-Water Supply & Sewerage
निधी संकेतांक-४०-पाणी पुरवठा मलनिःसारण

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Sr. No. अनु. क्र.	Dept Code खाते संकेतांक	Name of the Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	खात्याचे नाव
1	11	Municipal Chief Auditor's Department	...	21.67	...	...	म.न.पा. मुख्य लेखा परीक्षक
2	12	Departments related to General Administration and Ward Management	...	34.08	...	0.03	सर्वसाधारण प्रशासन आणि विभाग व्यवस्थापनांशी संबंधित खाती
3	13	Chief Accountant's Department (W.S.S.D.)	1175.42	3338.92	9823.82	0.59	प्रमुख लेखापाल खाते (पा.पु.म.नि.)
4	16	Mumbai Municipal Security Force	...	162.60	...	...	मुंबई महानगरपालिका सुरक्षा दल
5	32	Transport Department	...	185.49	...	32.38	परिवहन खाते
6	49	Hydraulic Engineer Department	3404.20	2272.22	...	1020.00	जल प्रचालन खाते
7	50	Water Supply Project Department	...	70.31	...	2400.00	पाणी पुरवठा प्रकल्प खाते
8	51	Sewerage Operation Department	2543.53	944.39	...	557.00	मलनिःसारण प्रचालन खाते
9	52	Sewerage Project Department	...	57.89	...	765.00	मलनिःसारण प्रकल्प खाते
10	53	Mumbai Sewerage Disposal Project Department	...	35.58	...	5045.00	मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प खाते
Total: Fund Code-40			7123.15	7123.15	9823.82	9820.00	एकूण- निधी संकेतांक-४०

SUMMARY OF TREE AUTHORITY BUDGET वृक्षप्राधिकरण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे-सारांश

FUND CODE - 50- Tree Authority Budget
निधी संकेतांक-५०-वृक्ष प्राधिकरण अर्थसंकल्प

1	13	Chief Accountant's Department (Finance/ Treasury)	...	...	...	...	प्रमुख लेखापाल खाते (वित्त/ कोषागार)
2	24	Assessor and Collector Department	42.00	...	...	...	करनिर्धारक व संकलक खाते
3	41	Garden Department	104.62	89.60	★ 1.45	1.45	उद्यान खाते
Total: Fund Code-50			146.62	89.60	1.45	1.45	एकूण- निधी संकेतांक-५०

★ Utilization from accumulated surplus

★ संचित वर्ताळ्यामधून रक्कमेचा वापर

Overall Size of Budget A,B,E,G & Tree Authority अर्थसंकल्पीय अंदाज अ,ब,ई,ग आणि वृक्षप्राधिकरण यांचे आकारमान

(₹ in Crore / ₹ कोटीत)

Particulars	Revenue Income महसुली उत्पन्न	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Receipts भांडवली प्राप्ती	Project Works प्रकल्प कामे	तपशील
(1) Gross Total	44834.09	44775.87	32326.53	32117.98	एकूण बेरीज
Add :	...	...	...	...	अधिक :
Interest of Pension Fund	...	...	275.00	...	निवृत्ती वेतन निधीवरील व्याज काढणे
Special Utilization from Pension Fund	...	...	620.00	...	निवृत्ती वेतन निधीतून विशेष रक्कम वापरणे
Less:					वजा :
Inter Budget Contributions	7467.72	7467.72	...	...	अर्थसंकल्पांतर्गत अंशदाने
Contribution to Capital A/c	...	4324.85	4324.85	...	भांडवली लेखास अंशदान
Dedicated Urban Transport Fund for Mumbai	290.00	554.66	...	...	मुंबईसाठी स्वतंत्र नागरी परिवहन निधी
Development Fund - DCPR 6 (b)	192.64	...	...	...	डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी
Proportionate Cost Transfer to E & G Budget	239.70	239.70	343.39	343.39	अर्थसंकल्प ई आणि ग ला स्थानांतरीत केलेला प्रमाणशीर खर्च
Interest of Pension Fund	275.00	...	...	...	निवृत्ती वेतन निधीवरील व्याज काढणे
Special Withdrawal from Pension Fund	620.00	...	...	...	निवृत्ती वेतन निधीतून विशेष रक्कम काढणे
(A) Contributions for Capital Works Expenditure					(अ) भांडवली खर्चाच्या कामांना अंशदान
Contribution to Development Fund - u/s 124J of the MRT Act, 1993	...	990.00	...	...	एम.आर.टी.पी. अधिनियम १९९३ कलम १२४ जे अन्वये विकास निधीला अंशदान
Contribution to Development Fund - DCPR 6 (b)	...	700.00	...	...	डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी
Contribution to 0.50 FSI Special Fund	...	220.00	...	...	०.५० एफ.एस.आय.विशेष निधीला अंशदान
Contribution to Infrastructure Development Fund	...	852.00	...	...	पायाभूत सुविधांकरिता विकास निधीला अंशदान
Contribution to Development Fund - u/s 124J of the MRT Act, 1993 (VUTP)	...	990.00	...	...	विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये (व्ही.यु.टी.पी)
Contribution to Critical Infrastructure Fund for IT/ITES Industries	...	8.00	...	...	माहिती व माहिती तंत्रज्ञानाकरिता अत्यावश्यक पायाभूत सुविधा निधीला अंशदान
Contribution to Fire Protection Fund	...	77.00	...	...	अग्नि संरक्षण निधीला अंशदान
Contribution to Primary School Building Maintenance Fund	...	230.00	...	...	प्राथमिक शाळेय इमारत परिरक्षण निधीला अंशदान
Contribution to Asset Replacement Fund-Budget G	...	...	...	...	मालमत्ता पुनर्स्थापना निधीला अंशदान - अर्थसंकल्प ग
Total - (A)	...	4067.00	...	...	एकूण - (अ)
(B) Contra Entries (Capital Receipt)					(ब) विरुद्ध नोंदी (भांडवली प्राप्ती)
Utilization From					मधून रक्कम वापरणे
Development Fund -u/s 124J of the MRT Act, 1993	...	...	990.00	...	विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये
Development Fund - DCPR 6 (b)	...	...	166.45	...	डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी
Contribution to Development Fund - Premium towards Additional 0.50 FSI	...	...	220.00	...	विकास निधी - अतिरिक्त ०.५० एफ.एस.आय.चे अधिमूल्याला अंशदान
Infrastructure Development Fund on A/C of Fungible Compensatory FSI (FCFSI)	...	...	852.00	...	एफ.सी.एफ.एस.आय. करिता इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट फंड
Contribution to Development Fund - u/s 124J of the MRT Act, 1993 (VUTP)	...	...	990.00	...	विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये (व्ही.यु.टी.पी)
Dedicated Urban Transport Fund For Mumbai	...	...	264.66	...	मुंबईसाठीच्या स्वतंत्र नागरी परिवहन निधी
Critical Infrastructure Fund for IT/ITES Industries	...	...	8.00	...	माहिती व माहिती तंत्रज्ञानाकरिता अत्यावश्यक पायाभूत सुविधा निधी
Fire Protection Fund	...	...	73.15	...	अग्नि संरक्षण निधी
Total - (B)	...	...	3564.26	...	एकूण - (ब)
(C) Transfer to General Reserve					(क) सर्वसाधारण राखीव निधीस वर्ग करणे
Development Fund - DCPR 6 (b)	...	...	340.91	...	डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी
Fire Protection Fund	...	...	3.85	...	अग्नि संरक्षण निधी
Transfer to Primary School Building Maintenance Fund	...	...	230.00	...	प्राथमिक शाळेय इमारत परिरक्षण निधीला वर्ग करणे
Transfer to General Reserve Fund 21	...	...	204.73	...	सर्वसाधारण राखीव निधी २१ ला वर्ग करणे
Transfer to General Reserve Budget G	...	...	3.82	...	सर्वसाधारण राखीव अर्थसंकल्प ग ला वर्ग करणे
Transfer to Asset Replacement Fund Budget G	...	...	...	...	मालमत्ता पुनर्स्थापना निधीला वर्ग करणे - अर्थसंकल्प ग
Total - (C)	...	...	783.31	...	एकूण - (क)
Total (A+B+C)	...	4067.00	4347.57	...	एकूण - (अ ब क)
Net Total	35749.03	28121.94	24205.72	31774.59	नक्त बेरीज
		Income/ Receipts	Expenditure		
Revenue Income	35749.03			महसुली उत्पन्न	
Revenue Expenditure		28121.94		महसुली खर्च	
Capital Receipts	24205.72			भांडवली प्राप्ती	
Capital Expenditure		31774.59		भांडवली खर्च	
Total	59954.75	59896.53		एकूण	
Excess of Income over Expenditure		58.22		खर्चापेक्षा जादा उत्पन्न	
Total Size of Budget	59954.75	59954.75		एकूण-अर्थसंकल्पाचे आकारमान	

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ'

१.१ महसुली अंदाज :

१.१.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - १

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
जमा रकमा व प्राप्ती				
निधी संकेतांक - ११	२१८०२४०.८०	२४३९२३७.८२	२४८७४२८.६८	२६९७७९४.४३
निधी संकेतांक - १२	७४३८३.७२	४१६२८.६७	४११५५.६०	४५०५२.१३
एकूण : (अ)	२२५४६२४.५२	२४८०८६६.४९	२५२८५८४.२८	२७४२८४६.५६
खर्च				
निधी संकेतांक - ११	११२७८९४.९१	९६२०११.२०	८६४४७४.४५	११०५९८०.६२
निधी संकेतांक - १२	४०४२६१.९८	४६२९१९.०६	४०८६९९.७७	५४७४२७.८१
एकूण : (ब)	१५३२१५६.८९	१४२४९३०.२६	१२७३१७४.२२	१६५३४०८.४३
अ - ब	७२२४६७.६३	१०५५९३६.२३	१२५५४१०.०६	१०८९४३८.१३
अधिक - वृक्ष प्राधिकरणाकडून अंशदान	...	...	...	...
वजा - अर्थसंकल्प 'ब' ला अंशदान	५०९८४.८६	५४३५७.०४	६४२२९.६३	५०९६०.०३
अर्थसंकल्प 'ई' ला अंशदान	१२२७९६.५८	१६५७६०.१२	१७०७९९.२५	१९३०४१.८०
भविष्य निर्वाह निधी व निवृत्ती वेतन निधीला अंशदान	२१०१६०.५०	२८६२५५.३३	२२७४७३.६४	३०३९५०.३२
वृक्ष प्राधिकरण अर्थसंकल्पास अंशदान	६७६१.८८	४३३६.४४	४२४२.५०	४९७१.१२
प्राथमिक शालेय इमारत परिरक्षण निधीला अंशदान	...	२२०००.००	११०००.००	२३०००.००
उपलब्ध निधी	३३१७६३.८१	५२३२२७.३०	७७७६६५.०४	५१३५१४.८६
वजा - भांडवली खर्चाकरिता /निधीकरिता अंशदान	३८९५५९.९४	५२३१०७.३०	७७७५४५.०४	५१३३९४.८६
अधिक - कालावधीपूर्व बाबी	५७९१६.१३	...	...	...
वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००

निधी संकेतांक - ११, १२, ६०, ७०

१.१.२ उपरोक्त वित्तीय स्थितीमध्ये आरोग्य अर्थसंकल्प (निधी संकेतांक-१२) अंतर्भूत आहे. तथापि, दिनांक २२ जून १९७६ च्या महानगरपालिका ठराव क्रमांक १४० अन्वये महानगरपालिकेने स्वतंत्र आरोग्य अर्थसंकल्प सुरू केला असून तो, अर्थसंकल्प 'अ' चा भाग – दोन (निधी संकेतांक - १२) म्हणून दर्शविलेला आहे, त्याची आर्थिक स्थिती खालीलप्रमाणे आहे. : –

तक्ता - २ (आरोग्य)

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
जमा रकमा व प्राप्ती	७४३८३.७२	४१६२८.६७	४११५५.६०	४५०५२.१३
खर्च	४०४२६१.९८	४६२९१९.०६	४०८६९९.७७	५४७४२७.८१
कालावधीपूर्व बाबी	७.७९	...	...	...
प्राप्तीपेक्षा अधिक खर्च	३२९८७०.४७	४२१२९०.३९	३६७५४४.१७	★ ५०२३७५.६८

१.१.३ आरोग्य अर्थसंकल्पाचा एकूण अंदाजित खर्च हा त्यापासून मिळणाऱ्या प्राप्तीपेक्षा ★ ₹.५०२३७५.६८ लाख इतका जास्त असून ही तफावत अर्थसंकल्प अ (भाग-एक-निधी संकेतांक ११) च्या सर्वसाधारण महसुलातून भागविण्याचे प्रस्ताविले आहे.

भविष्य निर्वाह निधी व निवृत्तीवेतन निधी

१.१.४ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ३

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
जमा रकमा व प्राप्ती				
निधी संकेतांक - ६०	०.८३	...	...	...
निधी संकेतांक - ७०	१६२०२२.२१	११६१००.००	१४१५००.००	८९५००.००
एकूण :(अ)	१६२०२३.०४	११६१००.००	१४१५००.००	८९५००.००
खर्च				
निधी संकेतांक - ६०	५६६.४२	८२४.६७	७९६.६३	८८७.८१
निधी संकेतांक - ७०	४८४८३५.४१	५५४०००.००	४८८७००.००	५५६१००.००
एकूण :(ब)	४८५४०१.८३	५५४८२४.६७	४८९४९६.६३	५५६९८७.८१
वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	(३२३३७८.७९)	(४३८७२४.६७)	(३४७९९६.६३)	(४६७४८७.८१)
वर्षभरातील तूट भरून काढण्यासाठी अर्थसंकल्प अ, ब, ई आणि ग कडून अंशदान	३२३३७८.७९	४३८७२४.६७	३४७९९६.६३	४६७४८७.८१
खर्चापेक्षा अधिक प्राप्ती	...	...	...	...

१.२ भांडवली अंदाज :

१.२.१ भांडवली प्राप्ती व भांडवली खर्च यांचे सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ४

(₹ लाखत)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
प्राप्ती :				
(एक) महसुली लेखातून उपलब्ध निधी	३८९५५९.९४	५२३१०७.३०	७७७५४५.०४	५१३३९४.८६
(दोन) तात्पुरते अंतर्गत हस्तांतरण	...	७४३३५८.१२	४७९४४८.२२	११६२७५४.१६
(तीन) ब्रिमस्टोवाड प्रकल्पासाठी अनुदान/मिठी नदी/ जे.एन.एन. यु. आर.एम. (घ.क.व्य प्रकल्प)	...	२२२३५.००	...	२२२३५.००
(चार) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानांतर्गत शासनाकडून अनुदान	...	...	५७५१.३०	...
(पाच) विशेष निधीतून रक्कम वापरणे				
(i) मालमत्ता पुनर्स्थापना निधी	१६६९३९.५२	...	४१०००.००	...
(ii) भूमी संपादन व विकास निधी	४११५४.७९	२०३००.००	४२४००.००	...
(iii) एफ.सी.एफ. एस. आय. करिता इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट फंड	२०६५७५.५०	३९११४५.००	४७९६४५.००	४२७८००.००
(सहा) विशेष प्रकल्पासाठी निधी	४२३२९.६७	३२७८७५.००	१४३६००.००	३४२७२.००
(सात) घसारा निधी	१७१७००.००	९७२८४.०८	६८०००.००	...
(आठ) संचित वर्ताळयातून	१२००००.००	५७०००.००	...	५५०००.००
(नऊ) डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी	...	१००५०.७८	...	...
(दहा) इतर बाबींपासून प्राप्ती	१०४८.११	३०००.००	१०५.००	२१००.००
एकूण उपलब्ध निधी:	११३९३०७.५३	२१९५३५५.२८	२०३७४९४.५६	२२१७५५६.०२
वजा : सर्वसाधारण राखीव निधीस वर्ग करणे : डीसीपीआर ६ (बी) - विकास निधी	१३४७२.८५	...	१९९४३.३८	३४०९०.८६
वजा : एम.आर.टी.पी. अधिनियम १९९३ कलम १२४ जे अन्वये विकास निधी (निधी संकेतांक - २३, ३०, ४०)	३५५६५.०६	३४७६०.००	३६०००.००	३९६००.००
वजा : अग्नि संरक्षण निधीला अंशदान	६७२.६६	...	३५०.००	३८५.००
एकूण उपलब्ध निधी:	१०८९५९६.९६	२१६०५९५.२८	१९८१२०१.१८	२१४३४८०.१६
भांडवली खर्च :				
निधी संकेतांक - ११	९९९८१८.८८	१९९२५७६.६१	१८४२७९७.६७	१९७१७९४.९६
निधी संकेतांक - १२	८९६७८.०८	१६८०१८.६७	१३८४०३.५१	१७१६८५.२०
एकूण भांडवली खर्च :	१०८९४९६.९६	२१६०५९५.२८	१९८१२०१.१८	२१४३४८०.१६
वर्षभरातील वर्ताळा/(तुट)	१००.००	...	...	...

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ब'

२. सुधार योजना

२.१ महसुली अंदाज

२.१.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे :-

तक्ता - ५

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक - प्राप्ती				
(अ) महापालिका मालमत्तांचे भाडे व इतर उत्पन्न आणि संकीर्ण जमा	९८०५.०४	११६११.७८	९८७५.८९	११९२०.२६
(ब) अर्थसंकल्प 'अ' मधून वैधानिक अंशदान	९४२४.४४	८३८२.९६	९२७७.९२	७६५०.६६
एकूण :	१९२२९.४८	१९९९४.७४	१९१५३.८१	१९५७०.९२
दोन - खर्च				
(अ) महसुली खर्च	१८०६१.७६	२३४४५.८४	१९९२२.५०	२३८५३.०५
(ब) निवृत्ती वेतन/भविष्य निर्वाह निधीला अंशदान	९४४२.२६	१२७२६.६२	१००५९.२२	१३६४९.८२
(क) वृक्ष प्राधिकरण निधीस विशेष अंशदान	१०.९२	१३.२३	१५.६४	१९.६६
एकूण :	२७५१४.९४	३६१८५.६९	२९९९७.३६	३७५२२.५३
तीन - कालावधीपूर्व बाबी	३७५.७०	...	...	...
चार - वर्षभरातील वर्ताळा/तूट	(७९०९.७६)	(१६१९०.९५)	(१०८४३.५५)	(१७९५१.६१)
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून विशेष अंशदान	७९०९.७६	१६१९०.९५	१०८४३.५५	१७९५१.६१
खर्चापेक्षा अधिक प्राप्ती	...	...	...	...

२.२ भांडवली अंदाज

२.२.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ६

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक) - प्राप्ती				
भूमी, इमारती, इ. च्या विक्रीपासून जमा	४०८२७.६९	३१२००.०८	५१७२०.००	५५०००.१०
इतर प्राप्ती	२८२९.६४	...	...	...
एकूण :	४३६५७.३३	३१२००.०८	५१७२०.००	५५०००.१०
दोन) - खर्च				
(अ) सुधार योजना	१५०७८.९१	३१४३०.००	१५१९२.००	३४५२६.३९
एकूण :	१५०७८.९१	३१४३०.००	१५१९२.००	३४५२६.३९
तीन) वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	२८५७८.४२	(२२९.९२)	३६५२८.००	२०४७३.७१
अधिक : संचित वर्ताळ्यामधून रक्कमेचा वापर	...	२२९.९२	...	...
वजा : सर्वसाधारण राखीव निधीस वर्ग करणे	२८५७८.४२	...	३६५२८.००	२०४७३.७१

३ गलिच्छ वस्ती निर्मूलन लेखा

३.१ महसुली अंदाज

३.१.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ७

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक - प्राप्ती				
मालमत्तांचे भाडे व इतर प्राप्ती	१६९.७६	२६४.८१	१७९.६०	१८५.२५
एकूण :	१६९.७६	२६४.८१	१७९.६०	१८५.२५
दोन - खर्च				
अ) महसुली खर्च	३११.९९	७०४.०२	७२५.४६	७४४.२४
ब) वृक्ष प्राधिकरण निधीस विशेष अंशदान	०.२७	०.३३	०.३६	०.४५
एकूण :	३१२.२६	७०४.३५	७२५.८२	७४४.६९
तीन - कालावधीपूर्व बाबी	९.७०	...	...	...
चार - वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	(१३२.८०)	(४३९.५४)	(५४६.२२)	(५५९.४४)
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून विशेष अंशदान	१३२.८०	४३९.५४	५४६.२२	५५९.४४
खर्चापेक्षा अधिक प्राप्ती	...	...	...	...

४. गलिच्छ वस्ती सुधारणा

४.१ महसुली अंदाज

४.१.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ८

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक - प्राप्ती	५८४२.३०	४१०४.३८	६०९२.१३	४५३५.३६
दोन - खर्च				
(अ) आस्थापना, परिरक्षण इत्यादी	२३५१२.८३	१४३९५.५१	१६९२२.००	१५७१६.६३
(ब) भांडवली लेखेला अंशदान	१५८४०.३८	१९०४७.१६	३२७२५.४५	१३६१०.१०
(क) वृक्ष प्राधिकरण निधीस विशेष अंशदान	८.८८	५.३०	६.६२	६.९५
एकूण:	३९३६२.०९	३३४४७.९७	४९६५४.०७	२९३३३.६८
तीन - कालावधीपूर्व बाबी	१.९३	...	...	...
चार - वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	(३३५१७.८६)	(२९३४३.५९)	(४३५६१.९४)	(२४७९८.३२)
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून अंशदान	३३५१७.८६	२९३४३.५९	४३५६१.९४	२४७९८.३२
खर्चापेक्षा अधिक प्राप्ती	...	...	...	...

निधी संकेतांक - २३

४.२ भांडवली अंदाज

४.२.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४ आणि २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे : -

तक्ता - ९

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक - प्राप्ती				
(अ) इतर बाबींपासून प्राप्ती	२६४१.०८	१७७.८४	७५.००	६६.९१
(ब)विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये मधून अंशदान	४४४५.६३	४३४५.००	४५००.००	४९५०.००
(क)महसुली लेख्याकडून अंशदान	१५८४०.३८	१९०४७.१६	३२७२५.४५	१३६१०.१०
एकूण :	२२९२७.०९	२३५७०.००	३७३००.४५	१८६२७.०१
दोन - खर्च	२२९१७.०९	२३५७०.००	३७३००.४५	१८६२७.०१
तीन - वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	१०.००	...	...	...

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ई'

५.१ महसुली अंदाज

५.१.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४, २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ च्या सुधारित अंदाजांचा सारांश खालील तक्त्यात नमूद केला आहे. :-

तक्ता - १०

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
एक - प्राप्ती				
(अ) जमा रकमा व प्राप्ती	११०१३७.४६	११४८९४.११	९६८९०.४६	१०६७१५.९७
(ब) सर्वसाधारण निधीकडून वैधानिक अंशदान	२३५६१.१०	२०९५७.४०	२३१९४.८०	१९१२६.६५
(क) निवृत्ती वेतन निधीवरील व्याज	...	६०९९.००	६४६०.००	५२२५.००
(ड) निवृत्ती वेतन निधीतून विशेष रक्कम काढणे	...	१५९६०.००	२०४२५.००	११७८०.००
एकूण :	१३३६९८.५६	१५७९१०.५१	१४६९७०.२६	१४२८४७.६२
दोन - खर्च				
(अ) महसुली खर्च	१८८०८९.४०	१९९९३६.६०	२०३८५०.५७	२१३१७९.६१
(ब) निवृत्ती वेतन/भविष्य निर्वाह निधीला अंशदान	५९८०१.४६	१०२५९५.७२	९०५६०.७७	१०३३८८.६७
(क) वृक्ष प्राधिकरण निधीस विशेष अंशदान	१९२.२५	१८०.९१	१६३.३७	१९४.४९
एकूण :	२४८०८३.११	३०२७२३.२३	२९४५७४.७१	३१६७६२.७७
तीन - कालावधीपूर्व बाबी	१५१४९.०७	...	...	...
चार - वर्षभरातील वर्ताळा / (तूट)	(९९२३५.४८)	(१४४८०२.७२)	(१४७६०४.४५)	(१७३९१५.१५)
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्यासाठी अर्थसंकल्प 'अ' कडून विशेष अंशदान	९९२३५.४८	१४४८०२.७२	१४७६०४.४५	१७३९१५.१५

५.१.२ बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने प्राथमिक शिक्षणावर केलेल्या अनुज्ञेय खर्चापोटी शासनाकडून ५०% अनुदान प्राप्त होते.

निधी संकेतांक - ३०

५.२ भांडवली अंदाज

५.२.१ सन २०२२-२३ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २०२३-२४, २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २०२३-२४ च्या सुधारित अंदाजांचा सारांश खालील तक्त्यात नमूद केला आहे. :-

तक्ता - ११

(₹ लाखात)

तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
		महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५
विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये मधून अंशदान	८८९१.२७	८६९०.००	९०००.००	९९००.००
प्राथमिक शालेय इमारत परिरक्षण निधीतून अंशदान	३०६८२.१८	२३३१०.००	१६७३२.५१	२३११९.००
एकूण वर्षभरातील प्राप्ती :	३९५७३.४५	३२०००.००	२५७३२.५१	३३०१९.००
भांडवली खर्च	३९५७३.४५	३२०००.००	२५७३२.५१	३३०१९.००
वर्षभरातील वर्ताळा/(तुट)	...	...	...	...

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ग'

६.१ महसुली अंदाज:

६.१.१ सन २०२४-२५ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांत खालील तक्त्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे एकूण महसुली उत्पन्न ₹. ७१२३१५.१३ लाख इतके अंदाजिलेले आहे.

तक्ता - १२

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	बाब	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
			महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५	६
१	जल आकार (जलमापक मोजणीद्वारे)	९७७९८.४५	१२२१८८.००	११४३९०.००	११९२७५.००
२	जल कर	२४३७१.५४	१९२३५.६९	१४४२६.७७	१५८६९.४५
३	जल लाभकर	११३७०५.१६	१२२१८३.३०	९१६३७.४८	१००८०१.२२
४	इतर जल महसूल	८८०२९.५०	१००३६३.७६	९८६८८.०१	१०४४७४.३६
५	मलनिःसारण आकार (जलमापक मोजणीद्वारे)	५९९४२.७६	७४३७६.००	७००५२.००	७३०४४.००
६	मलनिःसारण कर	५३४६९.५३	४१६९८.५०	३१२७३.८८	३४४०१.२६
७	मलनिःसारण लाभकर	७०५५६.७५	७९०३४.०५	५९२७५.५४	६५२०३.०९
८	इतर मलनिःसारण महसूल	६८१९९.१६	८५५१४.८३	७४९५५.०२	८१७०४.२८
९	सर्वसामान्य महसूल	९७७४९.९९	८०००१.७२	१०५४९५.४६	११७५४२.४७
एकूण :		६७३८२२.८४	७२४५९५.८५	६६०१९४.१६	७१२३१५.१३

६.१.२ महसुली (प्रचालन) खर्च

सन २०२३-२४ च्या सुधारित अंदाज रँ. ६१९७७५.५१ लाख निव्वळ प्रचालन खर्चाच्या तुलनेत २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज रँ. ४१५९३३.४० लाख इतके अंदाजिलेले आहे. खालील तक्त्यामध्ये महसुली खर्चाच्या २०२३-२४ च्या सुधारित अंदाजांचा आणि २०२४-२५ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांचा तपशील व तुलना सारांश रुपाने दर्शविलेला आहे.

तक्ता - १३

(रँ लाखात)

अनु. क्र.	बाब	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
			महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५	६
१	कर्मचारी परिव्यय	१८७६१३.५९	२२४३२७.९२	२१०८०५.५६	२४८६४८.०५
२	प्रशासकीय खर्च	१९३६३.३९	२६३८१.३१	२६९९५.५५	३००१०.८४
३	प्रचालन आणि परिरक्षण	७१३७८.५१	९४५६६.२४	१०१८७५.८०	१०२१६४.७४
४	व्याज आणि ऋणार्थिक आकार	१६६८.८५	१३३८.६५	१३३८.६५	१००९.५२
५	कार्यक्रम खर्च	२०३५.०८	२६२०.३४	१४०.९५	२५९४.९३
६	महसूल, अनुदान, अंशदान आणि अर्थसहाय्य	३३०६९.३५	६०६३२.८९	११८९०१.४४	१४८००.६८
७	तरतूद आणि निर्लेखन	५०७४०.१३	१०४००.२०	१५२८५८.२०	१०२०१.२०
८	पूर्व कालावधीतील बाबी	२३२२०.५१	२९३९.८२	३६९२.०९	३६८५.३०
९	कर्ज परतफेड / एकत्रित कर्ज निधी	६२२०३.३१	३१६७.२७	३१६७.२७	२८१८.१४
	एकूण प्रचालन खर्च :	४५१२९२.७२	४२६३७४.६४	६१९७७५.५१	४१५९३३.४०

निधी संकेतांक - ४०

६.१.३. महसुली शिल्लक :

६.१.३.१ महसूल आणि प्रचालन खर्चाचे २०२३-२४ चे सुधारित तसेच २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज लक्षात घेता खालील तक्त्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे भांडवली खर्चासाठी वर्ग करावयाची महसुली शिल्लक अनुक्रमे ₹. ४०४१८.६५ लाख आणि ₹ २९६३८१.७३ लाख इतकी असेल.

तक्ता - १४

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	बाब	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
			महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे	सुधारित अंदाज २०२३-२४	
१	२	३	४	५	६
१	उत्पन्न	६७३८२२.८४	७२४५९५.८५	६६०१९४.१६	७१२३१५.१३
२	वजा : प्रचालन खर्च	४५१२९२.७२	४२६३७४.६४	६१९७७५.५१	४१५९३३.४०
३	भांडवली खर्चात वर्ग करण्यासाठी शिल्लक	२२२५३०.१२	२९८२२१.२१	४०४१८.६५	२९६३८१.७३

निधी संकेतांक - ४०

६.२.१ भांडवली खर्च :

६.२.१.१ सन २०२३-२४ साठी ₹. ६९६८१८.८६ लाख इतका भांडवली खर्च अंदाजिलेला होता. तथापी भांडवली खर्चाचा सुधारीत अंदाज ₹. ५०५८००.०० लाख इतका करण्याचे प्रस्ताविले आहे. सन २०२४-२५ चा भांडवली खर्चाचा अर्थसंकल्पीय अंदाज ₹ ९८२०००.०० लाख इतका प्रस्ताविलेला आहे. खालील तक्त्यामध्ये भांडवली खर्चाचे खातेनिहाय सन २०२३-२४ चे अर्थसंकल्पीय व सुधारीत अंदाज आणि सन २०२४-२५ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज दर्शविलेले आहेत.

तक्ता - १५

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	बाब	खाते	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारीत अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
				महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५	६	७
१	सर्वसाधारण	सामाईक सेवा	१७६.१२	२२३९.५०	२३४०.००	३३००.००
२	पाणी पुरवठा	१) जल प्रचालन	६५८२५.२०	७८०००.००	८५२६०.००	१०२०००.००
		२) पाणी पुरवठा प्रकल्प	७४६४९.६०	१३७६००.००	८३०००.००	२४००००.००
३	मलनिःसारण	१) मलनिःसारण प्रचालन	९६१२.४३	३६४००.००	१९२००.००	५५७००.००
		२) मलनिःसारण प्रकल्प	२४९८०.४६	८५९०१.५२	६००००.००	७६५००.००
		३) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प	५३४५४.५३	३५६६७७.८४	२५६०००.००	५०४५००.००
एकूण भांडवली खर्च :			२२८६९८.३४	६९६८१८.८६	५०५८००.००	९८२०००.००

६.२.२ भांडवली खर्च भागविण्याचे स्रोत :

सन २०२३-२४ चा सुधारीत आणि सन २०२४-२५ चा अर्थसंकल्पीय भांडवली लेखा (खर्च) खालील तक्त्यामध्ये दर्शविण्यात आलेल्या निधीतून भागविण्यात येईल.

तक्ता - १६

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	२०२२-२३ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४	सुधारित अंदाज २०२३-२४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५
			महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे		महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे
१	२	३	४	५	६
१	महसुली शिल्लक (अ)	२२२५३०.१२	२९८२२१.२१	४०४१८.६५	२९६३८१.७३
२	अंशदान व अनुदान				
	(अ) अमृत अभियानांतर्गत अनुदान				
	(ब) १५ वित्त आयोग	८५०.२०	...	...	...
	(क) माझी वसूधरा अभियान पारितोषिक	१६५.३२	...	...	...
	(ड) विकास निधी - एमआरटीपी अधिनियम, १९९३ च्या कलम १२४ जे अन्वये अंशदान.	२२२२८.१६	२१७२५.००	२२५००.००	२४७५०.००
	(ई) सरकारी / खाजगी संस्थांकडून भांडवली कामांसाठी अंशदान	३१५२.४९	१८६०.००	१४७५.००	११५०.२०
	एकूण (ब)	२६३९६.१७	२३५८५.००	२३९७५.००	२५९००.२०
३	वापरण्याची रक्कम				
	(अ) विशेष प्रकल्प निधीमधून	२१९०८.८९	९६२०१.५२	७६७४०.००	८९६४७.००
	(ब) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प अंतर्गत मलनिःसारण प्रक्रिया केंद्रांच्या कामांसाठी	५१००.७६	२७९५००.००	१७९५००.००	४०९०००.००
	एकूण (क)	२७००९.६५	३७५७०१.५२	२५६२४०.००	४९८६४७.००
४	संचित वर्ताळ्यातून वर्ग (ड)	...	...	१८५४८५.००	१६१४५२.८०
	एकूण (अ + ब + क + ड)	२७५९३५.९४	६९७५०७.७३	५०६११८.६५	९८२३८१.७३
५	वजा - भांडवली लेखा	२२८६९८.३४	६९६८१८.८६	५०५८००.००	९८२०००.००
	वर्ताळा	४७२३७.६०	६८८.८७	३१८.६५	३८१.७३

Fund Code : 11, 12, 60, 70

Budget Estimates 'A'**1.1 REVENUE ESTIMATES :**

1.1.1 The Actuals for the year 2022-23, Budget Estimates for the year 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 are summarized in the following table :-

Table -1

(₹ in Lakhs)

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
Receipts and Income				
Fund Code - 11	2180240.80	2439237.82	2487428.68	2697794.43
Fund Code - 12	74383.72	41628.67	41155.60	45052.13
Total :(A)	2254624.52	2480866.49	2528584.28	2742846.56
Expenditure				
Fund Code - 11	1127894.91	962011.20	864474.45	1105980.62
Fund Code - 12	404261.98	462919.06	408699.77	547427.81
Total :(B)	1532156.89	1424930.26	1273174.22	1653408.43
(A – B)	722467.63	1055936.23	1255410.06	1089438.13
Add: Contribution from T. A. Budget	...	...	...	...
Less : Contribution to Budget B	50984.86	54357.04	64229.63	50960.03
Contribution to Budget E	122796.58	165760.12	170799.25	193041.80
Contribution to Employees Provident Fund & Pension Fund	210160.50	286255.33	227473.64	303950.32
Contribution to T. A. Budget	6761.88	4336.44	4242.50	4971.12
Contribution to Primary School Building Maintenance Fund	...	22000.00	11000.00	23000.00
Fund Available	331763.81	523227.30	777665.04	513514.86
Less: Contribution for Capital Account / Fund	389559.94	523107.30	777545.04	513394.86
Add : Prior Period Items	57916.13	...	...	...
Surplus/(Deficit) during the year	120.00	120.00	120.00	120.00

Fund Code : 11, 12, 60, 70

1.1.2 The aforesaid financial position includes the Health Budget Estimates (Fund Code –12). However the Corporation by their Resolution No.140 dated the 22nd June, 1976 have adopted a separate Health Budget, forming Part II (Fund Code -12) of the Budget ‘A’. Financial position thereof is shown as under :-

Table -2 (Health)

(₹ in Lakhs)

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
Receipts and Income	74383.72	41628.67	41155.60	45052.13
Expenditure	404261.98	462919.06	408699.77	547427.81
Prior Period Items	7.79	...	...	...
Excess of Expenditure over Income	329870.47	421290.39	367544.17	★ 502375.68

1.1.3 The estimated expenditure of the Health Budget exceeds by **★₹502375.68** Lakhs, the estimated receipts thereof, and the gap is proposed to be met from the general revenue of the Budget ‘A’ (Part- I, Fund Code -11).

Fund Code : 11, 12, 60, 70

Employees Provident Fund & Pension Fund

1.1.4 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for 2023-24 and Actuals for 2022-23 are as shown below :-

Table – 3

(₹ in Lakhs)

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
Receipts and Income				
Fund Code - 60	0.83	...	...	...
Fund Code - 70	162022.21	116100.00	141500.00	89500.00
Total :(A)	162023.04	116100.00	141500.00	89500.00
Expenditure				
Fund Code - 60	566.42	824.67	796.63	887.81
Fund Code - 70	484835.41	554000.00	488700.00	556100.00
Total : (B)	485401.83	554824.67	489496.63	556987.81
Surplus / Deficit during the year	(323378.79)	(438724.67)	(347996.63)	(467487.81)
Contribution from Budget A, B, E and G to met out deficit during the year	323378.79	438724.67	347996.63	467487.81
Excess of Income over Expenditure	...	...	...	...

1.2 CAPITAL ESTIMATES:

1.2.1 The Capital receipts and the estimated expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for 2023-24 and actual for the year 2022-23 are summarised below :-

Table -4

(₹ in Lakhs)

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
Receipts :				
I) Fund Available from Revenue A/C	389559.94	523107.30	777545.04	513394.86
II) Internal Temporary Transfer	...	743358.12	479448.22	1162754.16
III) Grants for BRIMSTOWAD Project / Mithi River JNNURM (SWM Project)	...	22235.00	...	22235.00
IV) Government Grant for Swachh Maharashtra Mission	...	...	5751.30	...
V) Utilization from Special Funds				
i) Asset Replacement Fund	166939.52	...	41000.00	...
ii) Land Acquisition and Development Fund	41154.79	20300.00	42400.00	...
iii) Infrastructure Development Fund on A/c of Fungible Comansatory FSI (FCFSI)	206575.50	391145.00	479645.00	427800.00
VI) Fund for Special Projects	42329.67	327875.00	143600.00	34272.00
VII) Depreciation Fund	171700.00	97284.08	68000.00	...
VIII) Accumulated Surplus	120000.00	57000.00	...	55000.00
IX) Development Fund - DCPR 6 (b)	...	10050.78	...	...
X) Receipts from other sources	1048.11	3000.00	105.00	2100.00
Fund Available	1139307.53	2195355.28	2037494.56	2217556.02
Less : Transfer to General Reserve - Development Fund - DCPR 6 (b)	13472.85	...	19943.38	34090.86
Less : Development Fund - u/s 124J of the MRTP Act, 1993 (Fund 23,30,40)	35565.06	34760.00	36000.00	39600.00
Less : Fire Service Protection Fund	672.66	...	350.00	385.00
Net Fund Available	1089596.96	2160595.28	1981201.18	2143480.16
Capital Expenditure:				
Fund 11	999818.88	1992576.61	1842797.67	1971794.96
Fund 12	89678.08	168018.67	138403.51	171685.20
Total Capital Expenditure :	1089496.96	2160595.28	1981201.18	2143480.16
Surplus / Deficit during the year	100.00	...	...	...

Budget Estimates 'B'**2. IMPROVEMENT SCHEMES****2.1 REVENUE ESTIMATES:**

2.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for 2023-24 and actuals for 2022-23 are as shown below :-

Table -5

(₹ in Lakhs)

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts				
(a) Rent and other Proceeds of municipal Properties and Miscellaneous Receipts	9805.04	11611.78	9875.89	11920.26
(b) Statutory Contribution from Budget A	9424.44	8382.96	9277.92	7650.66
Total :	19229.48	19994.74	19153.81	19570.92
ii) Expenditure				
(a) Revenue Expenditure	18061.76	23445.84	19922.50	23853.05
(b) Contribution to Employees Provident Fund & Pension Fund	9442.26	12726.62	10059.22	13649.82
(c) Special Contribution to Tree Authority Fund	10.92	13.23	15.64	19.66
Total :	27514.94	36185.69	29997.36	37522.53
iii) Prior Period Items	375.70	...	...	...
iv) Surplus/Deficit during the year	(7909.76)	(16190.95)	(10843.55)	(17951.61)
v) Special Contribution from Budget A to meet the aforesaid Revenue Deficit	7909.76	16190.95	10843.55	17951.61
vi) Excess of Income / Surplus over Expenditure	...	...	...	...

2.2 CAPITAL ESTIMATES :

2.2.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 and Actual for 2022-23 are as shown below :-

Table -6

Particulars	2022-23 Actuals	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts				
Sale Proceeds of Land, Buildings, etc.	40827.69	31200.08	51720.00	55000.10
Others	2829.64	...	...	...
Total :	43657.33	31200.08	51720.00	55000.10
ii) Expenditure				
(a) Improvement Schemes	15078.91	31430.00	15192.00	34526.39
Total :	15078.91	31430.00	15192.00	34526.39
iii) Surplus / (Deficit) during the year	28578.42	(229.92)	36528.00	20473.71
Add : Utilization From Accumulated Surplus	...	229.92	...	...
Less:- Transfer to General Reserve	28578.42	...	36528.00	20473.71

(₹ in Lakhs)

3. SLUM CLEARANCE ACCOUNT**3.1 REVENUE ESTIMATES:**

3.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 and actual for 2022-23 are as shown below :-

Table-7

(₹ in Lakhs)

Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts				
Rent and other Proceeds of Properties	169.76	264.81	179.60	185.25
Total :	169.76	264.81	179.60	185.25
ii) Expenditure				
a) Revenue Expenditure	311.99	704.02	725.46	744.24
b) Special Contribution to Tree Authority Fund	0.27	0.33	0.36	0.45
Total :	312.26	704.35	725.82	744.69
iii) Prior Period Item	9.70	...	...	...
iv) Surplus / (Deficit) during the year	(132.80)	(439.54)	(546.22)	(559.44)
v) Special Contribution from budget A to meet the aforesaid Revenue Deficit	132.80	439.54	546.22	559.44
vi) Excess of Income / Surplus over Expenditure	...	...	...	...

Fund Code : 23

4. SLUM IMPROVEMENT**4.1 REVENUE ESTIMATES:**

4.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 and Actual for 2022-23 are as shown below :-

Table -8

(₹ in Lakhs)

Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts	5842.30	4104.38	6092.13	4535.36
ii) Expenditure				
(a) Establishment, Maintenance etc.	23512.83	14395.51	16922.00	15716.63
(b) Contribution to Capital Account	15840.38	19047.16	32725.45	13610.10
(c) Special Contribution to Tree Authority Fund	8.88	5.30	6.62	6.95
Total :	39362.09	33447.97	49654.07	29333.68
iii) Prior Period Items	1.93	...	...	...
iv) Surplus / (Deficit) during the year	(33517.86)	(29343.59)	(43561.94)	(24798.32)
v) Contribution from Budget A to meet above Revenue Deficit	33517.86	29343.59	43561.94	24798.32
vi) Excess of Income /Surplus over Expenditure	...	...	...	...

4.2 CAPITAL ESTIMATES:

4.2.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 and Actual for 2022-23 are as shown below :-

Table -9

Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts				
(a) Receipts from other sources	2641.08	177.84	75.00	66.91
(b) Contribution from Development Fund - u/s 124J of the MRTP Act, 1993	4445.63	4345.00	4500.00	4950.00
(c) Contribution from Revenue Account	15840.38	19047.16	32725.45	13610.10
Total :	22927.09	23570.00	37300.45	18627.01
ii) Expenditure	22917.09	23570.00	37300.45	18627.01
iii) Surplus/Deficit During the year	10.00	...	...	...

(₹ in Lakhs)

Budget Estimates 'E'**5.1 REVENUE ESTIMATES :-**

5.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for the year 2023-24 and Actual for 2022-23 are as shown below :-

Table -10

(₹ in Lakhs)

Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
i) Receipts				
(a) Fund Available and Receipts	110137.46	114894.11	96890.46	106715.97
(b) Statutory Contribution from General Fund	23561.10	20957.40	23194.80	19126.65
(c) Interest of Pension Fund	...	6099.00	6460.00	5225.00
(d) Special Withdrawal from Pension Fund	...	15960.00	20425.00	11780.00
Total:	133698.56	157910.51	146970.26	142847.62
ii) Expenditure				
(a) Revenue Expenditure	188089.40	199936.60	203850.57	213179.61
(b) Contribution to Employees Provident Fund & Pension Fund	59801.46	102595.72	90560.77	103388.67
(c) Special Contribution to Tree Authority Fund	192.25	180.91	163.37	194.49
Total:	248083.11	302713.23	294574.71	316762.77
iii) Prior Period Items	15149.07	...	...	...
iv) Surplus / (Deficit) during the year	(99235.48)	(144802.72)	(147604.45)	(173915.15)
v) Special Contribution from Budget 'A' to met out revenue deficit	99235.48	144802.72	147604.45	173915.15

5.1.2 50% Grant-in-aid is received from the Government on the admissible expenditure incurred on Primary Education by the Brihanmumbai Mahanagarपालिका.

Fund Code : 30

5.2. CAPITAL ESTIMATES :

5.2.1 The Budget Estimates for the years 2023-24 and 2024-25 and the Revised Estimates for 2023-24 of the proposed Capital Receipts and Expenditure and Actual for 2022-23 are shown in the following table.

Table-11

(₹ in Lakhs)

Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
		As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5
Contribution from Development Fund - u/s 124J of the MRTP Act, 1993	8891.27	8690.00	9000.00	9900.00
Contribution from Primary School Building Maintenance Fund	30682.18	23310.00	16732.51	23119.00
Total receipts during the year :	39573.45	32000.00	25732.51	33019.00
Capital Expenditure	39573.45	32000.00	25732.51	33019.00
Surplus / (Deficit) during the year	...	...	...	...

BUDGET ESTIMATES 'G'**6.1 REVENUE [INCOME]**

6.1.1 The total revenue income for the year 2024-25 is estimated at ₹ 712315.13 Lakhs as shown in the following Table:-

Table No.12

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Item	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
			As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5	6
1	Water Charges [by Meter Measurement]	97798.45	122188.00	114390.00	119275.00
2	Water Tax	24371.54	19235.69	14426.77	15869.45
3	Water Benefit Tax	113705.16	122183.30	91637.48	100801.22
4	Other Water Revenue	88029.50	100363.76	98688.01	104474.36
5	Sewerage Charges [by Meter Measurement]	59942.76	74376.00	70052.00	73044.00
6	Sewerage Tax	53469.53	41698.50	31273.88	34401.26
7	Sewerage Benefit Tax	70556.75	79034.05	59275.54	65203.09
8	Other Sewerage Revenue	68199.16	85514.83	74955.02	81704.28
9	General Revenue	97749.99	80001.72	105495.46	117542.47
	Total :	673822.84	724595.85	660194.16	712315.13

6.1.2 REVENUE (OPERATIONAL) EXPENDITURE

The Revenue Expenditure for the year 2024-25 is estimated to ₹ 415933.40 Lakhs as against the Revised Estimates of ₹ 619775.51 Lakhs for the year 2023-24. The table below summarizes item-wise comparison of the Revised Estimates for 2023-24 with the Budget Estimates for 2024-25.

Table No.13

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Item	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
			As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5	6
1	Establishment Expenses	187613.59	224327.92	210805.56	248648.05
2	Administrative Expenses	19363.39	26381.31	26995.55	30010.84
3	Operation & Maintenance	71378.51	94566.24	101875.80	102164.74
4	Interest and Financing Charges	1668.85	1338.65	1338.65	1009.52
5	Programme Expenses	2035.08	2620.34	140.95	2594.93
6	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	33069.35	60632.89	118901.44	14800.68
7	Provisions & Write Off	50740.13	10400.20	152858.20	10201.20
8	Prior Period Items	23220.51	2939.82	3692.09	3685.30
9	Repayment of Loan	62203.31	3167.27	3167.27	2818.14
	Total Expenses :	451292.72	426374.64	619775.51	415933.40

Fund Code : 40

6.1.3 REVENUE SURPLUS

6.1.3.1 Considering the estimated Income and Expenditure of Revised Estimates 2023-24 & Budget Estimates 2024-25, the estimates of Revenue Surplus for transferring to Capital expenditure would be ₹ 40418.65 Lakhs & ₹ 296381.73 Lakhs respectively as shown in the following Table:-

Table No.14

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
			As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5	6
1	Income	673822.84	724595.85	660194.16	712315.13
2	Less : Operational Expenditure	451292.72	426374.64	619775.51	415933.40
3	Surplus to be transferred to meet Capital Expenditure	222530.12	298221.21	40418.65	296381.73

6.2.1 CAPITAL EXPENDITURE

6.2.1.1 Capital Expenditure for the year 2023-24 was estimated at ₹ 696818.86 Lakhs, however the Revised Estimates of the Capital Expenditure has been proposed to ₹ 505800.00 Lakhs. The Budget Estimates of the Capital Expenditure for the year 2024-25 is proposed to ₹ 982000.00 Lakhs. The following table Summaries the Division-wise Revised Estimate 2023-24 & Budget Estimate for the year 2024-25 :-

Table No.15

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Group	Department	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
				As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5	6	7
1	General	Common Services	176.12	2239.50	2340.00	3300.00
2	Water Supply	1] Water Operation	65825.20	78000.00	85260.00	102000.00
		2] Water Supply Project	74649.60	137600.00	83000.00	240000.00
3	Sewerage	1] Sewerage Operation	9612.43	36400.00	19200.00	55700.00
		2] Sewerage Project	24980.46	85901.52	60000.00	76500.00
		3] M.S.D.P.	53454.53	356677.84	256000.00	504500.00
Total Capital Expenditure :			228698.34	696818.86	505800.00	982000.00

6.2.2 SOURCES FOR MEETING CAPITAL EXPENDITURE

The sources from which the capital expenditure of the Revised Estimates 2023-24 & Budget Estimates 2024-25 are to be met as indicated in the following Table :

Table No.16

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Actuals 2022-23	Budget Estimates 2023-24	Revised Estimates 2023-24	Budget Estimates 2024-25
			As Adopted by Corporation		As prepared by the Municipal Commissioner
1	2	3	4	5	6
1	Revenue Surplus (A)	222530.12	298221.21	40418.65	296381.73
2	<u>Contributions/Grants</u>				
	(a) Grant from AMRUT Mission	...	...	...	...
	(b) 15 th Finance Commission	850.20	...	...	...
	(c) Mazi Vasundhara Abhiyan Prize	165.32	...	...	...
	(d) Contribution from Development Fund - u/s 124J of the MRTTP Act, 1993	22228.16	21725.00	22500.00	24750.00
	(e) Contribution from Government / Private Organisations for Capital Works	3152.49	1860.00	1475.00	1150.20
	Total (B)	26396.17	23585.00	23975.00	25900.20
3	<u>Utilization</u>				
	(a) Utilized from Fund for Special Project	21908.89	96201.52	76740.00	89647.00
	(b) Utilized for works of Sewerage Treatment Plants under MSDP	5100.76	279500.00	179500.00	409000.00
	Total (C)	27009.65	375701.52	256240.00	498647.00
4	<u>Transfer from Accumulated Surplus (D)</u>	...	...	185485.00	161452.80
	Total (A+ B + C +D) :	275935.94	697507.73	506118.65	982381.73
5	Less:- Capital Expenditure	228698.34	696818.86	505800.00	982000.00
	Surplus	47237.60	688.87	318.65	381.73

BRIHANMUMBAI MAHANAGARPALIKA

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

EXTENSION OF SERVICES TO URBAN POOR FOR
THE FINANCIAL YEAR 2024-25सन २०२४-२५ या वित्तीय वर्षामध्ये शहरातील गरीब जनतेला द्यावयाच्या
सेवांमध्ये वाढ

(₹ in Thousands / रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Function Code कार्य संकेतांक	Function Description	Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	Total Expenses एकूण खर्च	कार्याचा तपशील
1	2	3	4	5	6	7
11	70000000000	Urban Poverty Alleviation and Social Welfare	...	...	...	शहरी दारिद्र्य निर्मूलन आणि समाज कल्याण
	77800000000	Urban Poverty Alleviation	1352	265100	266452	शहरी दारिद्र्यनिर्मूलन
11 & 70	88209000000	Secondary Education	3529732	275000	3804732	माध्यमिक शिक्षण
11		Unforeseen Expenditure [80%]	...	1137600	1137600	अनपेक्षित कामांचा खर्च (८०%)
11	77601000000	Conservancy Services in Municipal & Government Slums	3619264	...	3619264	महानगरपालिका आणि शासनाच्या जमिनी वरील गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
11		Clean Dharavi and Healthy Dharavi Programme	15000	...	15000	स्वच्छ धारावी, निरोगी धारावी उपक्रम
11		Mumbai vasti Prabhodan Abhiyan	900000	...	900000	मुंबई वस्ती प्रबोधन अभियान
12	30000000000	Health	48848107	16328220	65176327	आरोग्य
21		Chawls / Buildings	3752253	3452639	7204892	चाळी / इमारती
22		Slum Clearance	74469	...	74469	गलिच्छ वस्त्या हटविणे
23		Upgradation of Slum	1572358	1862701	3435059	गलिच्छ वस्त्यांची दर्जोन्नती
30		Primary Education	31676277	3301900	34978177	प्राथमिक शिक्षण
40	77800000000	Urban Poverty Alleviation		8711	8711	शहरी दारिद्र्यनिर्मूलन
40		Water Subsidies	10551386		10551386	सवलतीच्या दराने पाणी पुरवठा
		Total :	104540198	26631871	131172069	एकूण

आलेखीय माहिती

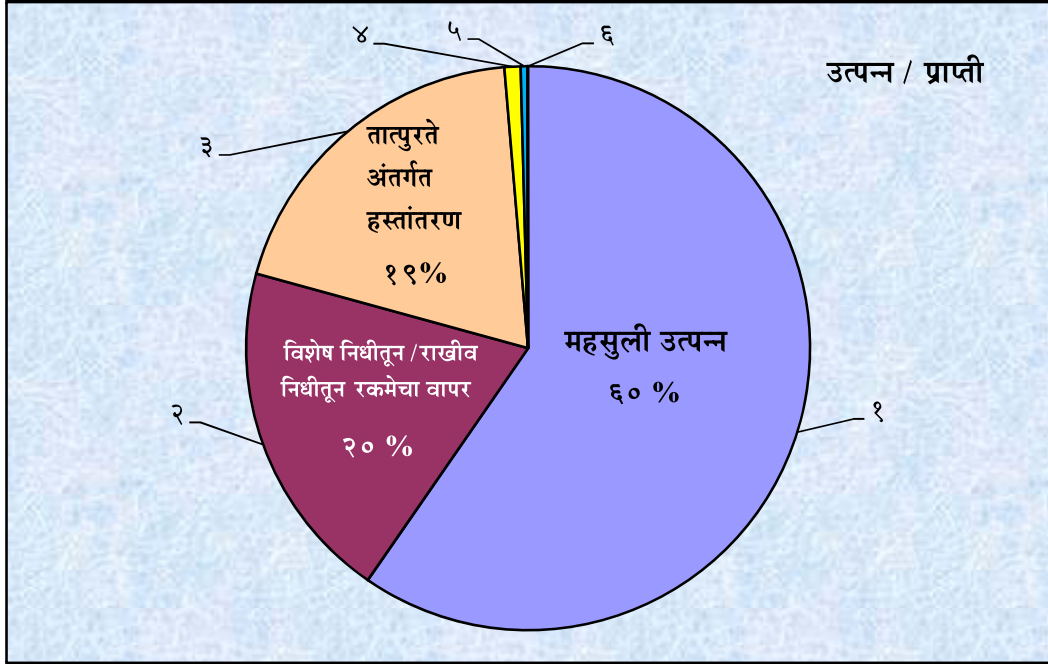

अर्थसंकल्पीय अंदाज अ,ब,ई,ग आणि वृक्षप्राधिकरण यांची
एकत्रित आर्थिक स्थिती

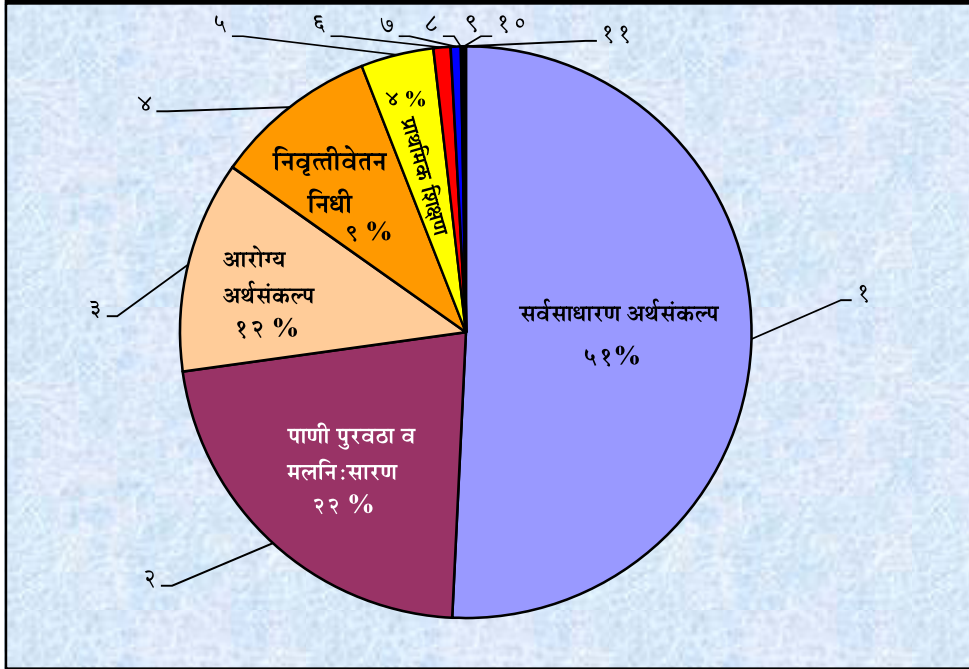
(फंड कोड-११,१२,२१,२२,२३,३०,४०,५०,६०आणि ७०)

महानगरपालिकेच्या उत्पन्नाची साधने
अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे आकारमान 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

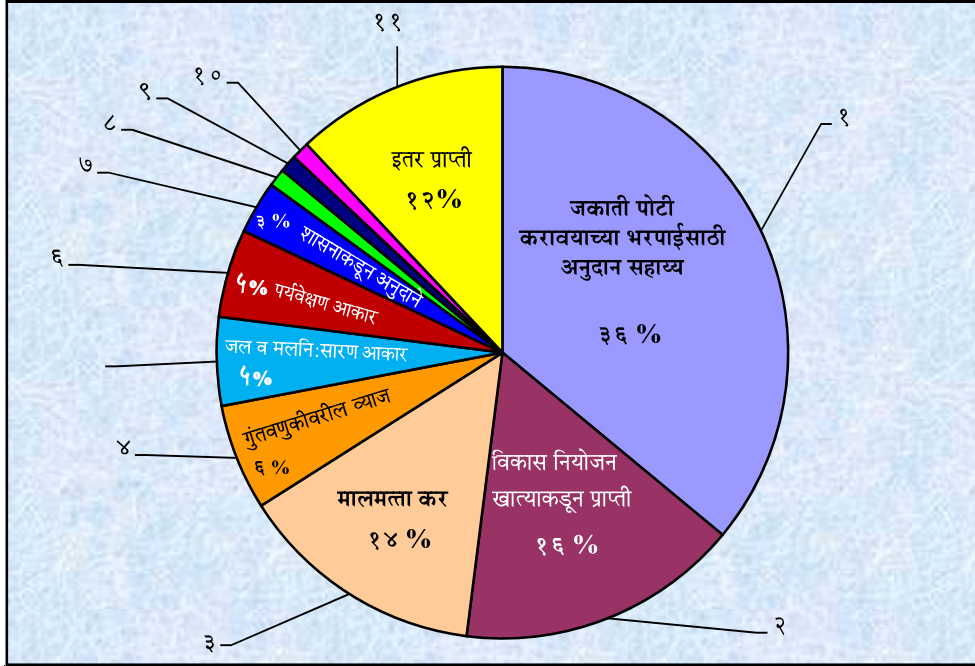
अनुक्रमांक	उत्पन्न / प्राप्तीचे स्त्रोत	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५	रुपयातील हिस्सा
		(रुपये कोटीत)	
१	महसुली उत्पन्न	३५७४९.०३	६०
२	विशेष निधीतून / राखीव निधीतून रकमेचा वापर	११७७३.३३	२०
३	तात्पुरते अंतर्गत हस्तांतरण	११६२७.५४	१९
४	जमिनी व इमारती इ.च्या अधिमुल्यापासूनची प्राप्ती (अर्थसंकल्प ब)	५५०.००	१
५	अनुदाने	२४३.३५	...
६	इतर प्राप्ती	११.५०	...
	एकूण	५९९५४.७५	१००

अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे आकारमान 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

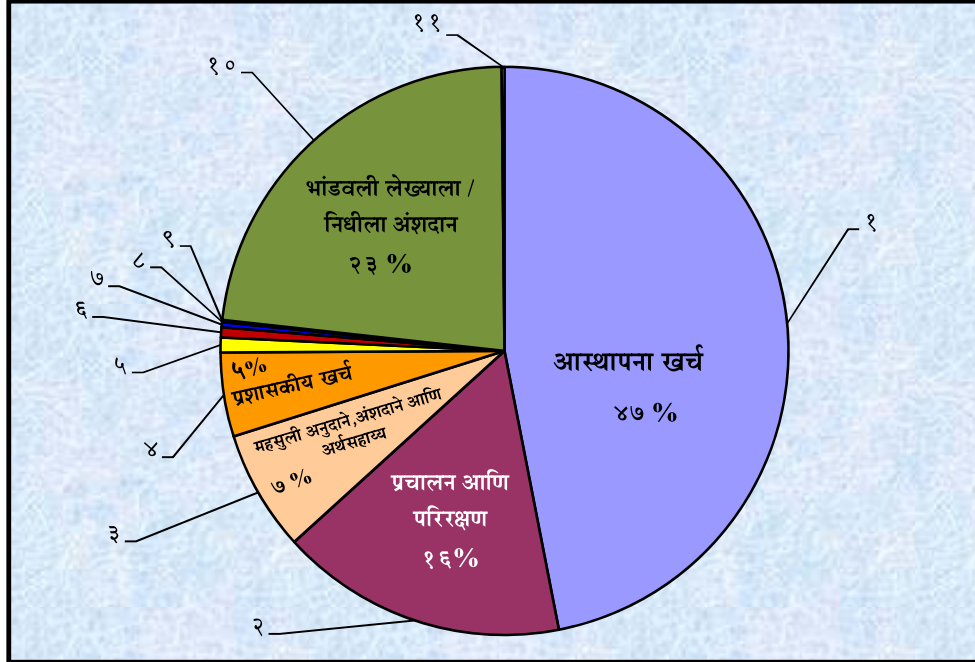
अनुक्रमांक	खर्चाच्या बाबी	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५ (रुपये कोटीत)	रुपयातील हिस्सा
१	सर्वसाधारण अर्थसंकल्प	३०४३५.०३	५१
२	पाणी पुरवठा व मलनिःसारण	१३२१३.४५	२२
३	आरोग्य अर्थसंकल्प	७१९१.१३	१२
४	निवृत्तीवेतन निधी	५५६१.००	९
५	प्राथमिक शिक्षण	२४६१.९९	४
६	सुधार योजना	५८३.७९	१
७	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	३४२.७७	१
८	वृक्ष प्राधिकरण	९१.०५	...
९	भविष्य निर्वाह निधी	८.८८	...
१०	गलिच्छ वस्ती निर्मूलन	७.४४	...
११	खर्चपेक्षा जादा प्राप्ती	५८.२२	...
	एकूण	५९९५४.७५	१००

महसुली उत्पन्न- अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

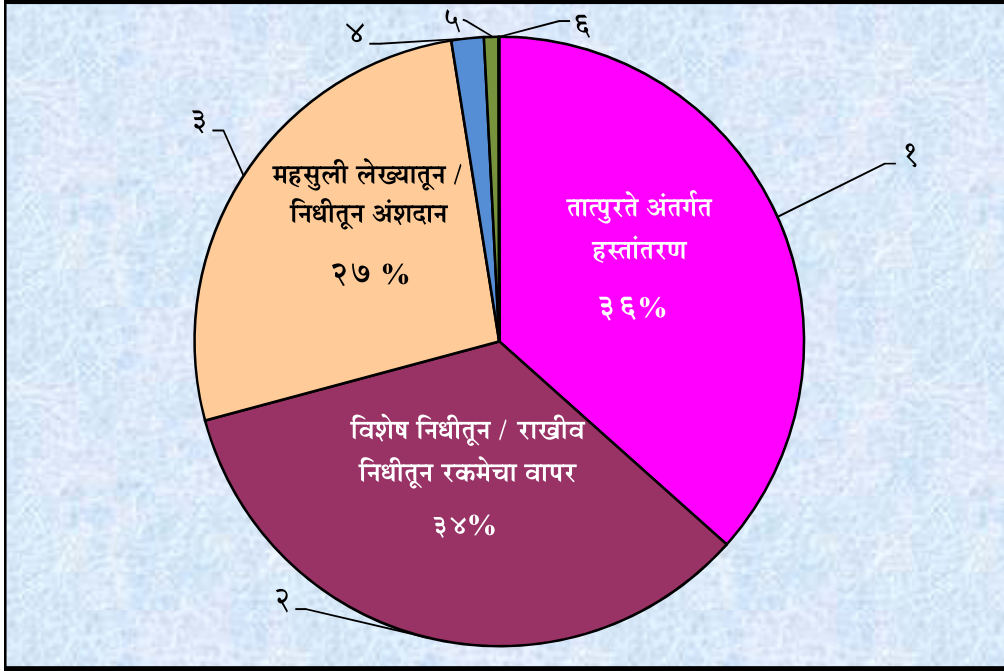
अनुक्रमांक	महसुली उत्पन्नाची साधने	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५ (रुपये कोटीत)	रुपयातील हिस्सा
१	जकाती पोटी करावयाच्या भरपाईसाठी अनुदान सहाय्य	१३३३१.६३	३६
२	विकास नियोजन खात्याकडून प्राप्ती	५८००.००	१६
३	मालमत्ता कर	४९५०.००	१४
४	गुंतवणुकीवरील व्याज	२२०६.३०	६
५	जल व मलनिःसारण आकार	१९२३.१९	५
६	पर्यवेक्षण आकार	१६८१.५१	५
७	शासनाकडून अनुदाने	१२४८.९३	३
८	रस्ते आणि पूल यापासून प्राप्ती	५०८.७४	१
९	रुग्णालये व वैद्यकीय महाविद्यालये यापासून प्राप्ती	३३७.५२	१
१०	अनुज्ञापन खात्याकडून प्राप्ती	३२४.४९	१
११	इतर प्राप्ती	४३३१.७२	१२
	एकूण	३६६४४.०३	१००

महसुली खर्च- अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

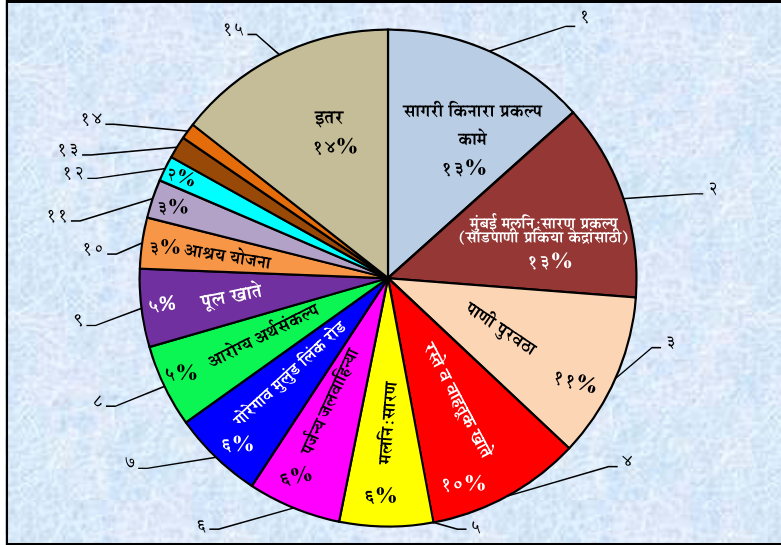
अनुक्रमांक	महसुली खर्चाच्या बाबी	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५	रुपयातील हिस्सा
		(रुपये कोटीत)	
१	आस्थापना खर्च	१७१९६.६०	४७
२	प्रचालन आणि परिरक्षण	५९८७.६४	१६
३	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य	२५१९.९५	७
४	प्रशासकीय खर्च	१७४६.४४	५
५	कार्यक्रम खर्च	३१२.०१	१
६	करांचा परतावा	२११.३७	१
७	तरतुदी आणि निर्लेखन	१०२.३६	...
८	व्याज आणि वित्त आकार	१६.२६	...
९	इतर खर्च	२९.३१	...
१०	भांडवली लेख्याला / निधीला अंशदान	८४६३.८७	२३
११	खर्चपेक्षा जास्त उत्पन्न	५८.२२	...
	एकूण	३६६४४.०३	१००

भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

अनुक्रमांक	भांडवली प्राप्तीची साधने	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५	रुपयातील हिस्सा
		(रुपये कोटीत)	
१	तात्पुरते अंतर्गत हस्तांतरण	११६२७.५४	३६
२	विशेष निधीतून / राखीव निधीतून रकमेचा वापर	१०८७८.३३	३४
३	महसुली लेख्यातून / निधीतून अंशदान	८४६३.८७	२७
४	जमिनी व इमारती इ.च्या अधिमूल्यापासूनची प्राप्ती (अर्थसंकल्प ब)	५५०.००	२
५	अनुदाने	२४३.३५	१
६	इतर प्राप्ती	११.५०	...
	एकूण	३१७७४.५९	१००

भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

अनुक्रमांक	भांडवली खर्चाच्या बाबी	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२०२५	रुपयातील हिस्सा
		(रुपये कोटीत)	
१	सागरी किनारा रस्ता प्रकल्प (दक्षिण) / ६ पॅकेजेस (उत्तर वर्सोवा ते दहिसर) / शेवटचा टप्पा (दहिसर ते भाईदर लिंक रोड)	४२५०.००	१३
२	मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प (सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रांसाठी)	४०९०.००	१३
३	पाणी पुरवठा	३४२०.००	११
४	रस्ते व वाहतूक खाते	३२००.००	१०
५	मलनि:सारण	१९३३.६१	६
६	पर्जन्य जलवाहिन्या	१९३०.००	६
७	गोरेगाव मुलुंड लिंक रोड	१८७०.००	६
८	आरोग्य अर्थसंकल्प	१७१६.८५	५
९	पूल खाते	१६१०.००	५
१०	आश्रय योजने अंतर्गत साफसफाई खात्यातील कर्मचारी वर्गाच्या वसाहतीचा पुनर्विकास	१०५५.००	३
११	विकास नियोजन खाते	८००.००	३
१२	महानगरपालिका मालमत्तांच्या दुरुस्त्या आणि गलिच्छ वस्ती सुधारणा(अर्थसंकल्प ब)	५३१.५३	२
१३	घन कचरा व्यवस्थापन, परिवहन व घन कचरा व्यवस्थापन प्रकल्प	४५९.९८	२
१४	प्राथमिक शाळांच्या दुरुस्त्या (अर्थसंकल्प ई)	३३०.१९	१
१५	इतर	४५७७.४३	१४
	एकूण	३१७७४.५९	१००

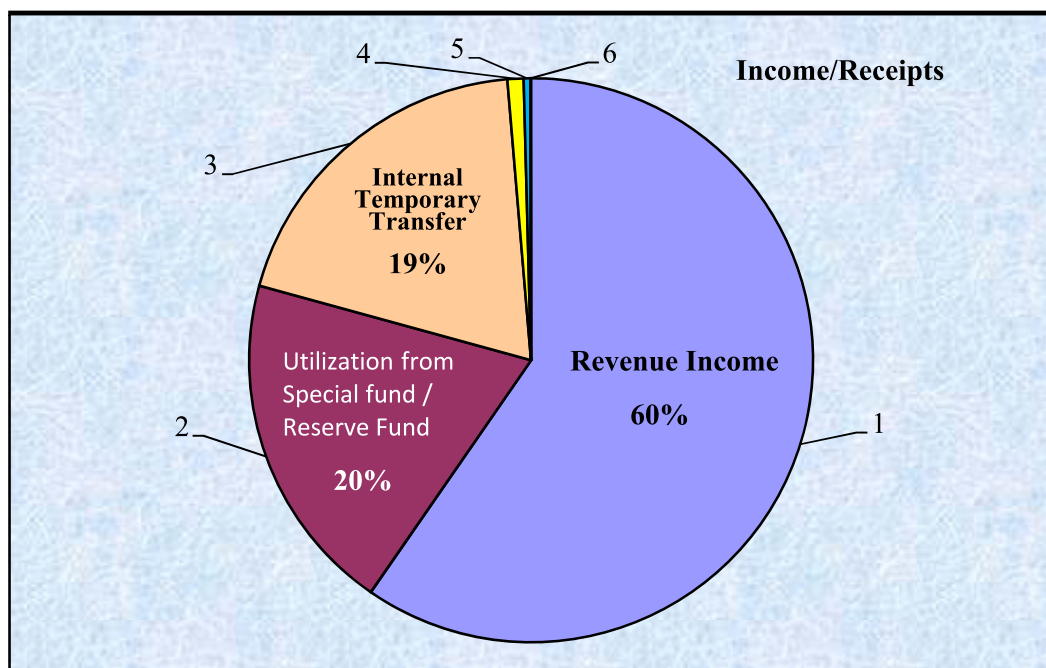
Graphical Information

**OVERALL FINANCIAL POSITION BUDGET
ESTIMATES
A,B,E,G & TREE AUTHORITY
(FUND CODE - 11,12,21,22,23,30,40,50,60 & 70)**

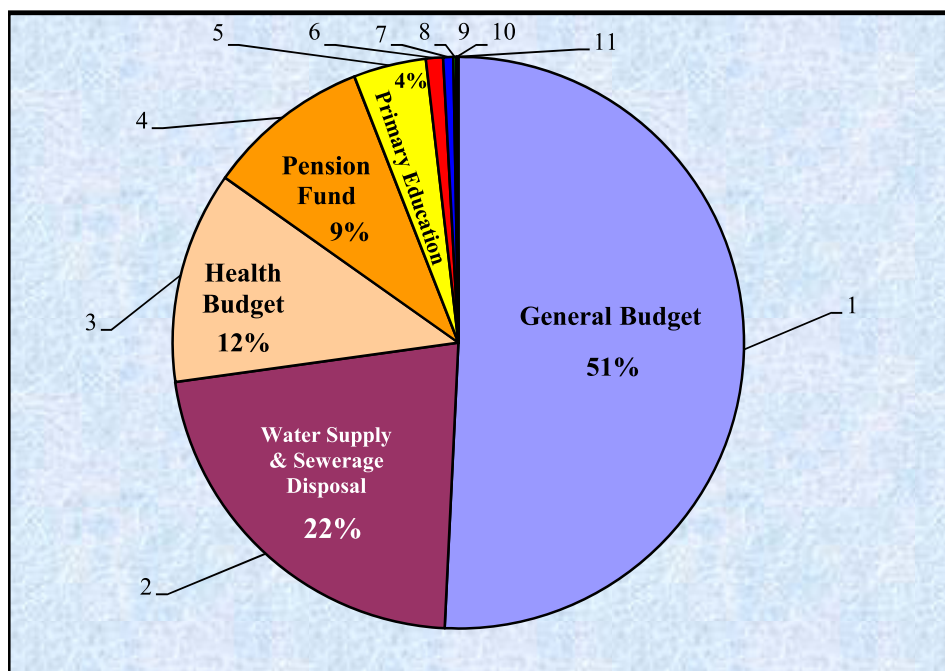
BMC Revenue Sources

SIZE OF BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND Tree Authority

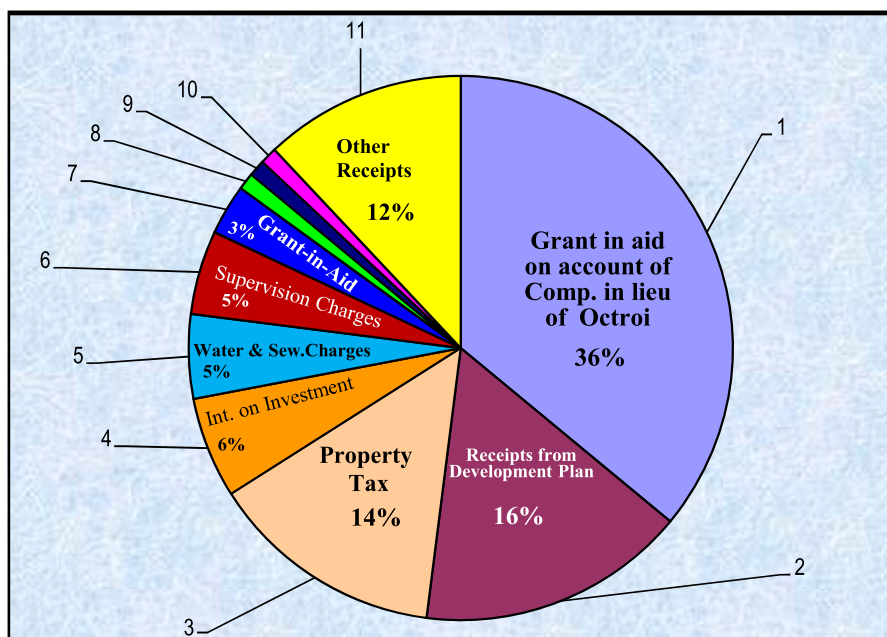
Sr. No.	Sources of Income/Receipts	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs. in Crore)	
1	Revenue Income	35749.03	60
2	Utilization from Special fund / Reserve Fund	11773.33	20
3	Internal Temporary Transfer	11627.54	19
4	Sale Proceeds/Premium of Land & Building (Budget B)	550.00	1
5	Grants	243.35	...
6	Other Receipts	11.50	...
	Total	59954.75	100

SIZE OF BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND Tree Authority

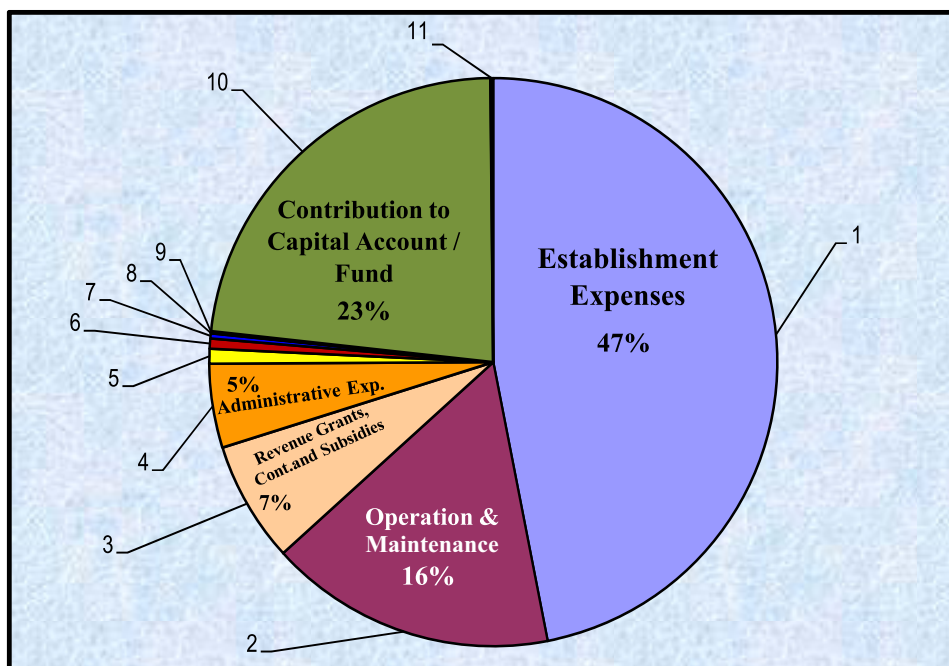
Sr.No.	Items of Expenditure	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs. in Crore)	
1	General Budget	30435.03	51
2	Water Supply & Sewerage Disposal	13213.45	22
3	Health Budget	7191.13	12
4	Pension Fund	5561.00	9
5	Primary Education	2461.99	4
6	Improvement Schemes	583.79	1
7	Slum Improvement	342.77	1
8	Tree Authority	91.05	...
9	Provident Fund	8.88	...
10	Slum Clearance	7.44	...
11	Excess of Income over expenditure	58.22	...
	Total	59954.75	100

REVENUE INCOME-BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E','G' AND Tree Authority

Sr.No.	Sources of Revenue Income	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs.in Crore)	
1	Grant in aid on account of Compensation in lieu of Octroi	13331.63	36
2	Receipts from Development Plan Department	5800.00	16
3	Property Tax	4950.00	14
4	Interest on Investment	2206.30	6
5	Water & Sewerage Charges	1923.19	5
6	Supervision Charges	1681.51	5
7	Grant-in-Aid from Government	1248.93	3
8	Receipts from Roads & Bridges	508.74	1
9	Receipts from Hospitals & Medical Colleges	337.52	1
10	Receipts from License Department	324.49	1
11	Other Receipts	4331.72	12
	Total	36644.03	100

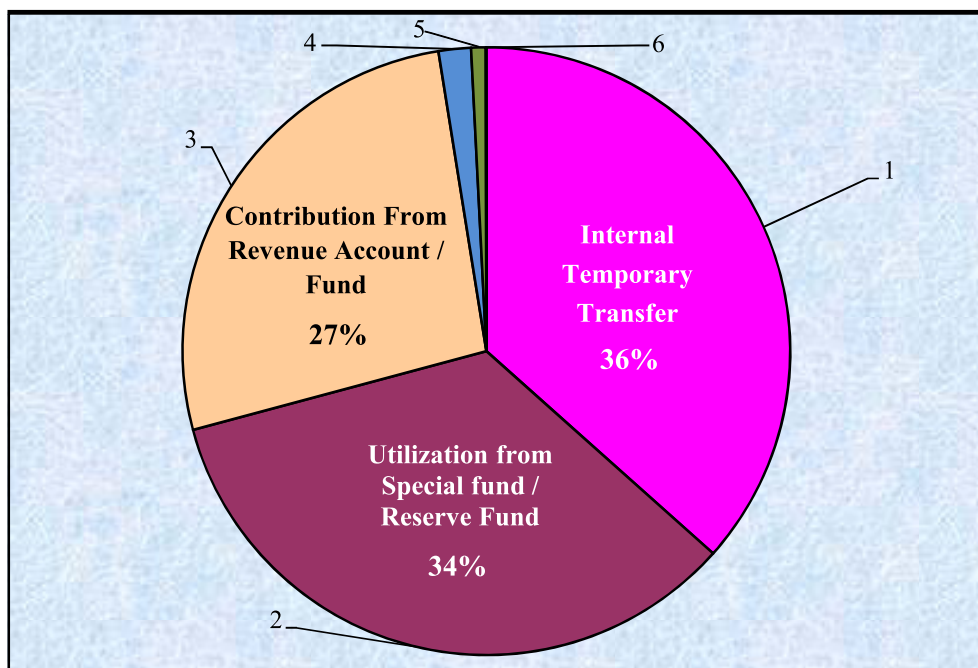
REVENUE EXPENDITURE -BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND Tree Authority

Sr. No.	Items of Revenue Expenditure	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs.in Crore)	
1	Establishment Expenses	17196.60	47
2	Operation & Maintenance	5987.64	16
3	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	2519.95	7
4	Administrative Expenses	1746.44	5
5	Programme Expenses	312.01	1
6	Refund of Property Taxes	211.37	1
7	Provisions and Write-off	102.36	...
8	Interest and Finance Charges	16.26	...
9	Other Expenses	29.31	...
10	Contribution to Capital Account / Fund	8463.87	23
11	Excess of Income over Expenditure	58.22	...
	Total	36644.03	100

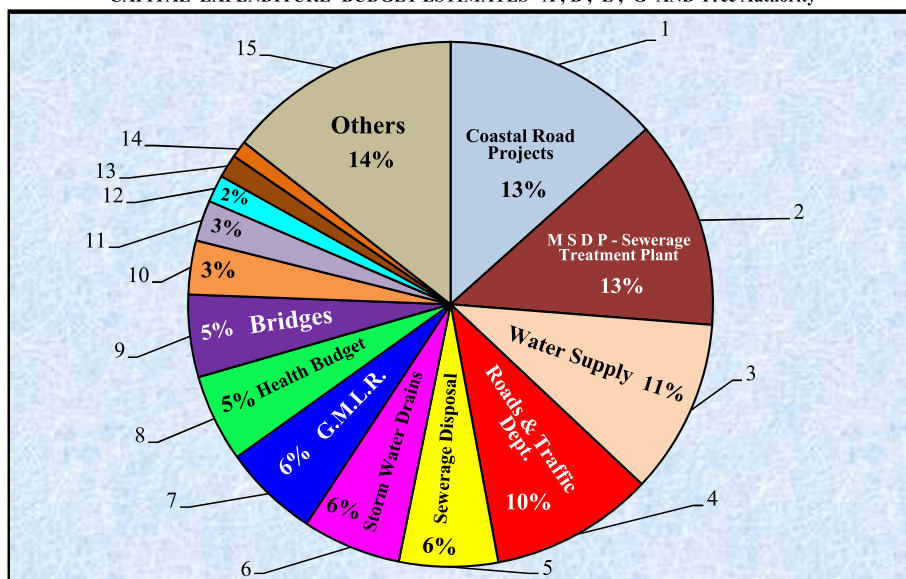

CAPITAL RECEIPTS -BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY

Sr.No.	Sources of Capital Receipts	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs. in Crore)	
1	Internal Temporary Transfer	11627.54	36
2	Utilization from Special fund / Reserve Fund	10878.33	34
3	Contribution From Revenue Account / Fund	8463.87	27
4	Sale Proceeds/Premium of Land & Building (Budget B)	550.00	2
5	Grants	243.35	1
6	Other Receipts	11.50	...
	Total	31774.59	100

CAPITAL EXPENDITURE -BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND Tree Authority

Sr. No.	Items of Capital Expenditure	Budget Estimates 2024-2025	Share in Rupee
		(Rs. in Crore)	
1	Coastal Road Project (South) / 6 Packages(North Versova to Dahisar) / Last Leg (Dahisar to Bhayandar Link Road)	4250.00	13
2	M S D P - Sewerage Treatment Plant (STP)	4090.00	13
3	Water Supply	3420.00	11
4	Roads & Traffic Department	3200.00	10
5	Sewerage Disposal	1933.61	6
6	Storm Water Drains	1930.00	6
7	Goregaon Mulund Link Road (G.M.L.R.)	1870.00	6
8	Health Budget	1716.85	5
9	Bridges Department	1610.00	5
10	Redevelopment of SWM Staff Quarters under Ashray Yojana	1055.00	3
11	Development Plan Department	800.00	3
12	Repairs to Mun.Properties & Slum Improvement (Budget-B)	531.53	2
13	Solid Waste Management & Transport, SWM Project	459.98	2
14	Repairs to Primary School Buildings (Budget E)	330.19	1
15	Others	4577.43	14
	Total	31774.59	100

निधीच्या पुनर्वाटपाकरिता प्राधिकार

अनु. क्र.	बाबी	पुनर्वाटप करणारे सक्षम अधिकारी	अधिकार क्षेत्र
१	कोणत्याही बाबतीत	खाते प्रमुख	विविध फंड सेंटर्सच्या एकाच लेखा शीर्षात
२	आस्थापना खर्च	खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये, एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
३	प्रशासकीय खर्च	खाते प्रमुख	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
४	प्रचालन आणि परिरक्षण खर्च	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एकाच कार्यात, एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
५	व्याज व वित्त आकार	खाते प्रमुख	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
६	कार्यक्रम खर्च	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
७	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थ सहाय्य	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये

व्याख्या :

निधी : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने ज्यांच्याबाबतीत स्वतंत्र लेखे परिरक्षित करणे आवश्यक आहे अशा सेवा / विशिष्ट उपक्रमांना 'निधी' म्हणतात.

कार्य : बृहन्मुंबई महानगरपालिका पुरवित असलेल्या विविध सेवा किंवा पार पाडीत असलेली विशिष्ट कर्तव्ये यांना 'कार्य' म्हणतात.

खाते : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची विविध कार्ये/उपक्रम जे पार पाडतात त्यांना 'खाते' म्हणतात.

कॉस्ट सेंटर : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला उत्पन्न मिळवून देणाऱ्या आणि खर्च करणाऱ्या खात्याच्या भौगोलिक क्षेत्राला 'कार्यक्षेत्र' म्हणतात. मुख्य कार्यालय (Head Office), विभाग कार्यालये - एक, दोन आणि तीन Div.- I, II and III), परिमंडळ एक ते सात (Zone – I to VII), विभाग (Wards) आणि स्थानिय घटक / शाखा (Location Unit) यांचा अंतर्भाव कार्यक्षेत्रात असून त्यांना 'कॉस्ट सेंटर' म्हणतात.

लेखा शीर्ष : (G.L. Code) व्यवहारातील देवाण-घेवाणीची नोंद ठेवण्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या लेखा शीर्षाला 'जी.एल. कोड' म्हणतात.

Authorisation for Reallocation of Grant

Sr. No.	Items	Authority Compentent to Reallocate	Limits of Power		
1	Any Items	Head Of the Deptt.		Same G.L.Code within various Fund Centre	
2	Establishment Expenditure	Head Of the Deptt.		→ Same Fund	from One G.L.Code to another G.L.Code
3	Administrative Expenditure	Head Of the Deptt.			from One G.L.Code to another G.L.Code
4	Operation & Maintenance Expenditure	Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department		Same Function	from One G.L.Code to another G.L.Code
5	Interest & Finance Charges	Head Of the Deptt.			from One G.L.Code to another G.L.Code
6	Programme Expenditure	Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department		→ Same Functionary	from One G.L.Code to another G.L.Code
7	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department			from One G.L.Code to another G.L.Code

Definitions:-

Fund	: Funds described as services / specific activities for which separate books of accounts are required to be maintained by BMC
Function	: Functions represents various services offered or specific functions performed by BMC
Functionaries	: Functionaries represents departments which carries out the various functions / activities of the BMC
Cost Centre	: Geographical area and location unit to be appropriately linked with consolidated details for higher level of geographic area.
Account Head (G.L.Code)	: Represent the actual heads useds to record the transactions.

मुद्रक : व्यवस्थापक, महानगरपालिका मुद्रणालय, मुंबई - ४०० ०११.